

GÜNÜN SÖZÜ

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev:

Bütün Azərbaycan xalqı bu gün qardaş türk xalqının yanındadır. Azərbaycan xalqı könüllü olaraq qardaşlara, öz doğma qardaşlarına dəstək olmaq üçün kimin əlində nə var onu gətirir. Biz bütün dünyaya bir daha nümayiş etdiririk ki, təkcə dövlətlərarası səviyyədə deyil, dövlət başçıları səviyyəsində deyil, insanlar səviyyəsində də əsl qardaşlıq əlaqələri mövcuddur.

Dünən axşam Ağdamın "Qarabağ" komandası Bakıda Belçikanın "Gent" klubunu 1:0 hesabı ilə məğlub edərək Azərbaycana növbəti futbol qələbəsi qazandırdı.

Azərbaycan – İtaliya Müttəfiqlikdən enerji tərəfdaşlığına

Səhifə → 5

Səhifə → 7

Qardaşlıq borcu, dostluq yanğısı

Xalq qəzeti

№ 36 (30152) 17 fevral 2023-cü il, cümə

"Xalq qəzeti" – Xalqın qəzeti!

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

1919-cu ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

veb-sayt: www.xalqqazeti.az

Transxəzər: Yeni əsrdə yeni nəqliyyat marşrutu

Orta Dəhliz kimi irimiqyaslı layihəni icra etmək üçün təhlükəsizlik və iqtisadi bacarıq məsələləri, əlbəttə ki, müzakirə olunmalıdır. Əlbəttə, təhlükəsizlik və iqtisadi potensial olmadan bütün region ölkələrinə fayda verəcək Orta Dəhlizin tam istismara verilməsi məqsədinə nail olmaq mümkün olmayacaq. Təbii ki, istənilən genişmiqyaslı layihənin icrası üçün önəmli elementlərdən biri sabitlikdir. Azərbaycanda uzun illərdir ki, sabitlik var və bu, bizim iqtisadi inkişafımızın əsas amillərindən biridir. İndi Azərbaycanın beynəlxalq arenada oynadığı rol da, həmçinin bizim daxili siyasətimiz sayəsində əmələ gəlmişdir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

teqrasiyasıdır. Burada əsas məqsəd sənədləşmələrin elektron formada aparılmasına nail olmaqla yükdaşımada səmərəliliyi artırmaqdır. Heç şübhəsiz, layihə yekunlaşandan sonra dəhlizin tranzit potensialı xeyli güclənəcək. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, yaxın 10 ildə Asiya ilə Avropa qitələri arasındakı ticarət dövriyyəsinin həcmi

650-700 milyard dollara çatacaq. Bunun isə ölkəmiz üçün iqtisadi səmərəsi son dərəcə yüksək olacaqdır. Əgər beynəlxalq yüklərin 10 faizi Azərbaycan üzərindən daşınsa, ölkəmizin büdcəsi ildə bundan 3-3,5 milyard dollar vəsait qazanmaq imkanı əldə edəcək.

(ardı 6-cı səhifədə)

Litva Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Gitanas Nausėdaya

Hörmətli cənab Prezident!

Litva Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizə və xalqınıza şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi çatdırıram. Azərbaycan ilə Litva arasında münasibətlər xoş əməllərə malikdir və biz bu münasibətlərin inkişafına xüsusi əhəmiyyət veririk. Keçən ay Sizinlə Davosda keçirdiyimiz görüşü və apardığımız fikir mübadiləsini məmnunluqla xatırlayıram. Hesab edirəm ki, hazırda ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə münasibətlərin genişlənməsi, əməkdaşlığımızın yeni istiqamətlərinin

müəyyənləşdirilməsi üçün yaxşı imkanlar formalaşmışdır.

İnanıram ki, Azərbaycan-Litva münasibətləri və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımız həm ikitərəfli əsasda, həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində bundan sonra da inkişaf edəcək və möhkəmlənəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost Litva xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,
İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 13 fevral 2023-cü il

Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə daha bir yardım təyyarəsi Türkiyəyə göndərildi

Türkiyədə dəhşətli zəlzələnin baş verdiyi bölgəyə Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə fevralın 16-da səhər daha bir humanitar yardım daşıyan təyyarə yola düşüb.

105 tonluq humanitar yardım apararı təyyarə ilə qardaş ölkəyə zəlzələdən zərər çəkmiş insanların soyuq qış aylarında ən çox ehtiyac duyduqları qızdırıcılar və çadırlar çatdırılacaq.

Qeyd edək ki, ötən gün də humanitar yardım təyyarəsi ilə zəlzələ bölgəsinə çadırlar və qızdırıcılar yola salınmışdı.

Xatırladaq ki, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın göstərişinə əsasən, fevralın 9-dan etibarən Heydər Əliyev

Fondu Türkiyəyə humanitar yardım təyyarələri göndərir. Bu yardımlar çərçivəsində zəlzələdən zərər çəkmiş şəxslərə müxtəlif dərman preparatları, tibbi ləvazimat və avadanlıqlar, isti geyimlər, qızdırıcı olan çadırlar, generatorlar, istilik radiatorları, çöl üçün qızdırıcılar, dizel yanacaq, kaloriferlər, axtarış-xilasatmə işlərinə dəstək məqsədi ilə ləvazimat və avadanlıqlar çatdırılıb.

AZƏRTAC

Əminə Ərdoğan Mehriban Əliyevaya və Azərbaycana təşəkkür edib

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın xanımı Əminə Ərdoğan zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılmasında göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycana və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya təşəkkür edib.

Əminə Ərdoğanın rəsmi "Twitter" hesabında bununla bağlı etdiyi paylaşımında deyilir: "Dərdiniz dərdimizdir" deyən azərbaycanlı qardaşlarımızı unutmayacağıq. Axtarış-xilasatmə qrupları başda olmaqla, humanitar yardım təyyarələri ilə ilk gündən bizimlə olan Azərbaycana və dəyərli dostum Mehriban Əliyevaya dəstəyə görə təşəkkürümü bildirirəm".

AZƏRTAC

Zabelin: Qarabağda talançılıq yolverilməzdir!

Səhifə → 4

Tehranın tarixi Təbriz qorxusu

Səhifə → 4

Türkiyə-Ermənistan normallaşması: 30 metr, yoxsa 30 kilometr?

İrəvanın Ankara ilə yaxınlaşmaq cəhdlərinə baxış

"Seysmik diplomatiya" – Ermənistan cəmiyyətində Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşması hazırda belə adlandırılır. Doğrudur, bu deyim heç də pozitiv anlam daşıyır və mövcud müstəvidə rəsmi İrəvana münasibətdə qınaqlar eşidilir. Təxminən belə: Türkiyə yaxınlıq istəmir, siz nə üçün ölkənin hazırkı durumundan faydalanıb ona yarınmayq yolu tutursunuz? Bu sayaq suallar Ermənistan Türkiyəyə zəlzələdə zərər görmüş insanlara humanitar yardım göndərəndən sonra gündəmə gəldi. Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın fevralın 15-də Ankaraya səfəri əsnasında isə daha yüksək səs ilə eşidildi.

(ardı 3-cü səhifədə)

Milli Məclisdə görüş

Milli Məclis Sədri Sahibə Qafarova fevralın 16-da Mərkəş Krallığının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Məhəmməd Adil Embarsla görüşüb.

Görüşdə ölkələrimiz və parlamentlərimiz arasında

münasibətlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd olunub ki, ölkələrimiz

arasında münasibətlər qarşılıqlı hörmətə əsaslanır və siyasi sahədə yaxşı əlaqələr mövcuddur. Bildirilib ki, xalqlarımız bir çox ortaq baxışları bölüşür. Multikulturalizm, digərliklərə hörmət, islamofobiyanın rədd edilməsi kimi məsələlər xalqlarımızın tarixi-mənəvi dəyərləri sırasındadır.

Sahibə Qafarova Mərkəşin Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin işində fəal iştirakı, o cümlədən, bu platformanın Madriddə keçirilən təsis, Bakıda keçirilən birinci konfransında təmsil olunmasını yüksək qiymətləndirib, Parlament Şəbəkəsinin institusional inkişafı, qarşıda duran vəzifələr barədə danışıb.

Görüşdə Azərbaycan və Mərkəşin ərazi bütövlüyü məsələsində də bir-birini dəstəklədiyi diqqətə çatdırılıb.

Ə.BƏDƏLOV, "Xalq qəzeti"

Yaşlı nəslin gənclərə Heydər Əliyev dərsi

Ulu öndər Heydər Əliyev hər zaman Azərbaycan gəncliyinə qayğı ilə yanaşmış, gənclərin inkişafını xüsusi diqqət mərkəzində saxlayıb.

Bu fikirlər fevralın 16-da "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Milli Arxiv İdarəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Veteranlar Şurasının üzvlərinin gənclərlə keçirilən görüşündə səsləndirilib. Tədbirdə YAP-ın Binəqədi, Qaradağ və Zəngilan rayon təşkilatlarının üzvləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Milli Arxiv İdarəsinin foyesində ulu öndər Heydər Əliyevin zəngin həyat və fəaliyyətini əks etdirən fotosərgiyə baxış keçirilib.

Ümummilli liderin xalqımız qarşısında misilsiz xidmətlərindən bəhs edən YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Vüsal İsmayilov qeyd edib ki, Azərbaycanın inkişaf strategiyasının müəllifi ulu öndər Heydər Əliyevdir. Təşkilat sədrinin sözlərinə görə, 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" elan olunması ilə əlaqədar YAP-ın Mərkəzi Aparatı da silsilə tədbirlər həyata keçirir.

YAP Veteranlar Şurasının sədri Arif Rəhimzadə bildirib ki, ulu öndər Heydər

Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövr dövlətçiliyimizin və xalqımızın in-tibahında tarixi mərhələləri təşkil edib: "Heydər Əliyevin hakimiyyətə birinci gəlişi xalqın həyatında dönüş nöqtəsi, çiçəklənmə, milli oyanışın yaranması dövrü oldu. 1993-cü ildə ulu öndər hakimiyyətə qayıdışı ilə xilaskarlıq mis-siyasını yerinə yetirdi, ölkəmizi məhv olmaq təhlükəsindən qurtardı. Dağılmaq ərəfəsində olan Azərbaycan dinamik inkişaf edən bir ölkəyə çevrildi.

YAP Veteranlar Şurasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Elman Məmmədov isə bildirib ki, bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin qazandığı hər bir uğurun təməlinə ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi siyasət dayanır. Elman Məmmədov, həmçinin ulu öndərin hələ sovetlər dövründə Qarabağın inkişafı istiqamətində gördüyü işlərdən danışıb.

YAP Veteranlar Şurasının üzvü, Azərbaycan Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov çıxışında ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti və xalqı qarşısında misilsiz xidmətlərindən bəhs edib.

Milli Arxiv İdarəsinin reis müavini Həsən Həsənov çıxış edərək ulu öndər Heydər Əliyevin tarixi xidmətlərini vurğulayıb.

"Xalq qəzeti"

Azərbaycan–Polşa: Hökumətlərarası Komissiyanın 8-ci iclası

Dünya Fövqəladə Hallar Nazirliyində Azərbaycan Respublikası və Polşa Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 8-ci iclası keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Polşa Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyasının həmsədrləri – Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar naziri general-polkovnik Kəmaləddin Heydər, Polşa Respublikasının iqtisadi inkişaf və texnologiyalar nazirinin müavini, Dövlət katibi Qjeqoj Pexoviak və onların rəhbərlik etdikləri Komissiyanın hər iki tərəfdən olan üzvləri iştirak ediblər.

Iclas iştirakçıları səmimi salamlayan nazir K.Hejdərov, ilk növbədə, Hökumətlərarası Komissiyanın növbəti iclasının işində uğurlar arzulayıb. Nazir bildirdi ki, tarixi köklərə və xoş əməllərə malik olan Azərbaycan–Polşa münasibətləri müasir dövrdə əməkdaşlığımız üçün möhkəm zəmin yaradıb. Xalqlarımız arasında dostluq əməllərinə söykənən və strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmiş münasibətlərimizin hazırkı vəziyyətinin məmnunluq doğurduğunu bildiren K.Hejdərov iqtisadi əlaqələrimizə təkan vermək, ölkələrimiz arasında ticarət dövrüyəsini artırmaq üçün əlverişli şəraitin mövcud olduğunu diqqətə çatdırıb.

İki ölkə liderlərinin – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və Polşa Respublikasının Prezidenti cənab Andrey Duda arasında keçirilmiş səmərəli görüşlər və mövcud qarşılıqlı siyasi etimad ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da genişləndirilməsi üçün möhkəm əsaslar yaradıb.

2018-ci ildən Varşavada Azərbaycan Ticarət Evinin fəaliyyət göstərdiyini xatırladan nazir "Made in Azerbaijan" brendinin Polşa bazarında təşviqi, həmçinin Azərbaycan məhsullarının Mərkəzi və Şərqi Avropada tanınması baxımından Ticarət Evinin əhəmiyyətini qeyd edib.

Azərbaycanda beynəlxalq yük daşımalara imkan verən müasir nəqliyyat infrastrukturunun formalaşdırıldığını vurğulayaraq, iktərəfli Komissiya tərəfindən yaradılmış Nəqliyyat və logistika üzrə Polşa–Azərbaycan işçi qrupunun cari ilin mart ayında Bakıda keçiriləcək ikinci iclası çərçivəsində beynəlxalq yük daşıma-larla bağlı iki ölkənin tranzit potensialından tam istifadə edilməsi və Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutu ilə daşıma-ların təşviqi sahəsində birgə tədbirlərin davam etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

Semimi görüşə görə təşəkkürünü bildiren Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri Polşa Respublikasının iqtisadi inkişaf və texnologiyalar nazirinin müavini, Dövlət katibi Qjeqoj Pexoviak Komissiyanın iclasının yüksək səviyyədə təşkilinə görə təşəkkürünü bildirib.

Q.Pexoviak ölkələrimiz arasında ənənəvi dostluq əlaqələrinə diqqət çəkərək münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq

səviyyəsində inkişaf etdiyini xatırladı. Qonaq Avropa İttifaqının ən böyük və ən dinamik inkişaf edən ölkələrindən biri olan Polşa və Cənubi Qafqazın ən böyük ölkəsi, dünyanın strateji əhəmiyyətli coğrafi zonasında yerləşən Azərbaycan arasında müxtəlif istiqamətlər, o cümlədən, logistika və nəqliyyat, energetika, tikinti, kənd təsərrüfatı və kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı, agroteknologiya, tibb və eczacılıq, IT sənayesi və s. üzrə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların mövcud olduğunu qeyd edib.

Iclasda qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi və müzakirələr aparılıb, komissiya üzvlərinin fikir və təklifləri dinlənilib. İclasın sonunda "Azərbaycan Respublikası ilə Polşa Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 8-ci iclasının Protokolu" imzalanıb. Protokolu Komissiyanın həmsədrləri – Azərbaycan Respublikasının fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydər və Polşa Respublikasının iqtisadi inkişaf və texnologiyalar nazirinin müavini, Dövlət katibi Qjeqoj Pexoviak imzalayıblar.

Azər SARIYEV

XİN başçıları zəlzələ bölgəsindəki vəziyyəti müzakirə ediblər

Dünya Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramovla Türkiyə Respublikasının Xarici İşlər naziri Mövlud Çavuşoğlu arasında telefon danışıqları.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidməti İdarəsindən qəzetimizə bildirilib ki, telefon danışıqları zamanı Türkiyə

Respublikasında böyük insan tələfatı və güclü dağıntılara səbəb olan zəlzələ nəticəsində zərərçəkmiş əhəlinin

xilas olunması, humanitar yardım göstərilməsi istiqamətində aparılan əməliyyatlar və işlər üzrə son vəziyyət müzakirə edilib.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın hər zaman olduğu kimi, bu çətin günlərdə də qardaş Türkiyənin yanında olduğunu, baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində öz dəstəyini davam etdirəcəyini bildirib. O, qardaş Türkiyənin bu ağır sınaqdan da üzünə çıxacağına dair inamını əminliklə ifadə edib.

Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu zəlzələ bölgəsində son vəziyyət, xilasetmə əməliyyatlarının gedişatı barədə ətraflı məlumat verib.

Telefon danışıqları zamanı, həmçinin bölgədə mövcud vəziyyət, o cümlədən, qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Daxili İşlər naziri Cəlilabadda qəbul keçirib

Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov fevralın 15-də və 16-da Cəlilabad Rayon Polis Şöbəsinə növbəti vətəndaş qəbulu keçirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir əvvəlcə Cəlilabad şəhərindəki ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək əziz xatirəsinə ehtiramla yad edib.

Sonra rayon polis şöbəsində Neftçala, Biləsuvar, Cəbrayıl, Cəlilabad rayonlarından qəbula gələn 225 vətəndaşın müraciətini dinləyən nazir onların problemlərinin həlli üçün nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə tapşırıqlar verib. Müraciətlərin əksəriyyəti yerində həllini tapıb.

Səfər çərçivəsində nazir bölgə üzrə

polis orqanlarında sırası və kiçik reis heyətinə xidmətə qəbulla bağlı sıra baxışı keçirib.

Sıra baxışında ətraf rayonlarda yaşayan, polis orqanlarında xidmət etmək arzusunda olan gənclər iştirak

edib. 36-sı Vətən müharibəsi iştirakçısı, 4-ü isə şəhid ailələrinin üzvləri olmaqla xidmətə qəbulun şərtlərinə uyğun gələn 154 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb.

"ASAN xidmət" – Dünyada ən qabaqcıl xidmət

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində keçirilən 10-cu Dünya Hökumət Sammitində "ASAN xidmət" "Qlobal Hökumət Mükəmməlliyi Mükafatı" Proqramı çərçivəsində "Dünyanın IT Qabaqcıl Dövlət Xidməti" seçilib və xüsusi mükafata layiq görülüb.

Dünyada bu formatda və növdə təsis olunmuş ilk mükafat olan "Dünyanın Ən Qabaqcıl Dövlət Xidməti" mükafatı üzrə qalib olan Azərbaycan 80 namizəd ölkə arasından seçilib. Mükafatı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyevə Dubay Əmirliyinin vəliəhd şahzadəsi Şeyx Həmdan bin Məhəmməd bin Rəşid Əl Maktum təqdim edib.

Xatırladaq ki, "Qlobal Hökumət Mükəmməlliyi Mükafatı" Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Hökumətinin təşəbbüsü ilə Dünya Hökumət Sammiti çərçivəsində dünyada qabaqcıl hökumət təşəbbüslərinin qiymətləndirilməsi, dövlət xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində innovasiyaları təşviq etməklə uğurlu təcrübələrin mükafatlandırılması məqsədilə təsis olunub.

"Q.QASIMOV, "Xalq qəzeti"

"Avropa İttifaqının Ermənistanla missiya göndərməsi yanlış addımdır"

Avropada ictimai rəyin formalaşmasında aparıcı mənbələrdən sayılan "Modern Diplomacy" media platformasında "Avropa İttifaqının Rusiya ilə mübarizə aparması üçün ən yaxşı yol hansıdır?" sərəhvəli məqalə dərc olunub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən aldığımız məlumata görə, İsrailin sabiq rabite, peyk və kibertəhlükəsizlik naziri, İqtisadi Sülh Mərkəzinin prezidenti, tanınmış siyasətçi və politoloq Ayub Kara qələmə aldığı məqalədə qeyd edir ki, Al-nin Ermənistanla missiyasının Azərbaycanla Ermənistan arasında dinc münasibətlərin qurulması ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Əslində azərbaycanlılar ideoloji cəhətdən bu missiyaya qarşı çıxır, sözügedən addımın Al-nin hər hansı missiyasının müvəqqəti olacağı və bir neçə ay davam edəcəyi ilə bağlı Praqada daha əvvəl əldə edilməsi razılaşmanı pozduğunu iddia edir. Bundan əlavə, onlar Al-nin 2000 nəfərlik kontingentinin Ermənistanla göndərilməsinin

əleyhinədir və bildirirlər ki, bu addım Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin həllindən daha çox Rusiyanı regiondan sıxışdırıb çıxarmağa hədəflənib. Başqa sözlə, müəllifin fikrincə, Ermənistan Al-nin Rusiyanın təsirini zəiflətmək siyasətində, sadəcə, alətdir.

Sabiq nazir hesab edir ki, azərbaycanlılar Laçın dəhlizi boyu Ermənistanın ekosisi siyasəti əleyhinə etiraz aksiyası keçirirlər və bu, regionu kifayət qədər gərginləşdirib. Yaradılmış vəziyyətdə Al-nin hətta Rusiyanın təsirini tarazlaşdırmaq üçün belə tələflərdən birinin köməyinə gəlməsi gərginliyi daha da gücləndirəcək və bununla da münasibətlərin alovlanaraq yeni müharibəyə çevrilməsi riski artacaq. Qeyd olunub ki, göstərilən

səbəbdən Al odun üstünə yağ tökməməli, erməniləri öz böyük oyununda piyada kimi istifadə etməkdənsə, Rusiyanın təsirinə qarşı durmağa başqa yollarını tapmalıdır. Bu səbəbdən Al Ermənistanla missiya yaratmaqla səhvə yol verib, çünki bu, Rusiya sülhməramlı missiyasının yarılmamasına razılıq verən Azərbaycan və Ermənistan arasında razılaşmaya ziddir. Rusiyanın sülhməramlı missiyası qüsurlu olsa da, münasibətlərin bir tərəfinin razılığı ilə Rusiyanın zəiflətmək siyasəti regionda sülh və sabitliyə töhfə vermir, əksinə, bütün azad dünya üçün təhdid yaradır. Qeyd olunanlara əsaslanan sabiq nazir Al-ni sözügedən missiyanın zəruriliyi məsələsinə yenidən nəzərdən keçirməyə çağırıb.

Məqalənin ətraflı şəkilidə aşağıdakı linkdən oxumaq mümkündür:

<https://modern diplomacy.eu/2023/02/14/what-is-the-best-way-for-the-eu-to-fight-against-russia/>

Qabil YUSIFOĞLU, "Xalq qəzeti"

Enerji üzrə İşçi Qrupun növbəti görüşü

Budapestdə Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Macarıstan Hökuməti arasında Enerji üzrə İşçi Qrupunun 3-cü iclası keçirilib.

İşçi Qrupun həmsədri, Energetika Nazirliyinin aparat rəhbəri Zaur Məmmədov çıxış edərək, Bakıda keçirilmiş ikinci iclasdan ötən dövr ərzində enerji sahəsində əməkdaşlıq çərçivəsində görülmüş işlərdən danışıb. Neft-qaz, bərpə olunan enerji, enerji səmərəliliyi və tənzimləmə kimi istiqamətlərdə əməkdaşlığın uğurlu davam etdiyini qeyd edib və müxtəlif səviyyələrdə keçirilmiş görüşlər barədə məlumat verib.

Macarıstan tərəfindən iclasın həmsədri, Xarici İşlər və Ticarət Nazirliyinin Enerji və iqlim diplomatiyası şöbəsinin müdiri Peter Bölkeny iki ölkə arasında enerji əməkdaşlığının hazırkı vəziyyəti və cari ildə atılacaq addımlarla bağlı fikirlərini bölüşüb.

Iclasda Avropa İttifaqı ilə imzalanmış Memorandum çərçivəsində Azərbaycanın Avropanın enerji təchizatına gələcək töhfəsi, Azərbaycan qazının ötürülməsi

üçün Mərkəzi və Cənub-Şərqi Avropanın qaz infrastrukturunun inkişafı, təbii qaz təchizatı üzrə iki ölkənin enerji şirkətləri arasında əməkdaşlıq, tənzimləyici orqanlar arasında imzalanmış Memorandumun icrası, yaşıl enerji dəhlizi, Macarıstanın yaşıl enerji üzrə inkişaf planı və enerji səmərəliliyi sahəsində təcrübəsinə dair təqdimatlar edilib, çıxışlar dinlənib.

Sonda Enerji üzrə İşçi Qrupun 3-cü iclasının yekunlarına dair Protokol imzalanıb.

"Xalq qəzeti"

Türkiyə–Ermənistan normallaşması: 30 metr, yoxsa 30 kilometr?

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Əlbəttə, "seysmik diplomatiya" deyimini dövrüyyəyə gətirən, əsasən, Ermənistanın müxalif kesiminin nümayəndəsidir. Onlar hazırkı iqtidarı tənqid etmək namına, belə demək mümkündürsə, qarışıqdən fil də düzəldə bilərlər. Ancaq bu da bir reallıqdır ki, Ermənistan–Türkiyə münasibətləri müstəvisindəki, obrazlı desək, fili qarışığa çevirmək çox çətindir, bəzən tam mümkündürsə görünür.

Nəzərə alaq ki, xaricdəki erməni diasporu və Ankaranın fəaliyyətini bəyənəyən Qərbin erməniyəst dünyası var. Ermənistan indiki durumunda onların hər ikisinin əsirdir. Belə, Mirzoyanın Türkiyə səfərinə daha rəşadətli yanaşmaq zərurəti meydana çıxır. Yeni, onun Ankara-yə yollanması hər halda icazəlidir və konkret məqsəd güdür. Məqsəd yalnız yardım məsələsindən istifadə edib Türkiyə–Ermənistan sərhədlərinin tamamilə açılmasına nail olmaqdır?

"Seysmik diplomatiya"nın sabbları

Əlbəttə, İrəvana Ankara ilə yaxınlıq, o cümlədən, gediş-gəlişin güclənməsi iqtisadi baxımdan sərfəlidir. Amma düşünüb görək, buna nail olmaq üçün Ermənistan daxilində sifətli mahiyyət daşıyan hansı yeni çağırışlar var. Təbii ki, ölkədə həyat şəraiti pisdır, ehtiyaclar həddən artıq çoxdur. Ancaq bu ehtiyaclar hər zaman olub.

Sözümüz ondadır ki, hazırda həmin ehtiyacların aradan qalxmasının zəruriliyini vurğulayacaq və buna görə Türkiyə ilə əlaqələrin normallaşmasını, Ankara-yə nicat yolu kimi yoxa düşməsinə tələq ediləcək durum yoxdur. Eləcə də İrəvanın qonşulara münasibətində hər hansı açılış müşahidə olunmur. Elə isə nədir bu "seysmik diplomatiya"nın səbəbi? Bu barədə yazımızın sonunda danışacağıq. Hələlik, digər məqalələrdən söz açaq. O məqalələrdən ki, onlar "seysmik diplomatiya"nın uğurlu olub-olmamasına da aydınlıq gətirəcəkdir.

Türkiyə regionun böyük dövlətidir. Ankaraya bütün qonşuları ilə münasibətlərin normal məcrada qurulmasına və davamında maraqlıdır. Bu sırada Ermənistanın da durması da istisna deyil. Ancaq illərdi özünü istisna edən İrəvandır. Ermənistan konstitusiyasında hələ də Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları qalmaqdadır...

Mirzoyanın Ankara-yə səfəri gedişində aktuallaşmış Türkiyə–Ermənistan quru sərhədlərinin açılması məsələsinə gəlincə, məlum olduğu kimi, sərhədlərin bağlı qalması Ermənistanın Türkiyəyə ərazi iddiası ilə əlaqədar deyil. Səbəb 1993-cü ildə Kəlbəcərin işğalı fonunda, ümumən, Azərbaycan torpaqlarına ermənilər tərəfindən edilmiş qəsbdir. İşğal aradan qalxıb, ancaq Ermənistan–Azərbaycan münasibətlərindəki gərginlik sönüməyib. Doğrudur, hazırda Türkiyənin bu gərginlik ritorikasında iştirak payı, demək olar, yoxdur. Ankaraya meydanı regiona daha çox daxil olan oyunçuya buraxıb. Yeni, Rusiyaya.

Türkiyə bölgədəki Qərb aktivləşməsinə də xüsusi münasibətli ilə seçilir. Ancaq bütün bunlar, heç də o demək deyil ki, o, Cənubi Qafqaz siyasi akvatoriyasındakı 44 günlük müharibə gedişində qazandıqı mövqeyini əldən verib. 2021-ci il iyunun 15-də imzalanmış Şuşa Bəyannaməsi göstərir ki, Ankaraya bölgəyə nüfuz baxımından iddialıdır.

Bəli, Cənubi Qafqazda Türkiyənin, belə demək mümkündürsə, səssiz möhkəmlənməsi davam edir və bu prosesdə başlıca rol Azərbaycan oynayıyır. Necə deyirlər, Azərbaycan–Türkiyə iki canda bir ürək. Mövcud deyim hər cür pafosdan uzaq, real fəaliyyət baxımından əhəmiyyət daşıyan kifayət qədər ciddi anlaşımlardır. Bu anlam Cənubi Qafqaz ölkələri arasında sağlamlıq təməllərə əsaslanmış əməkdaşlığın qurulmasına da rəhbər tutur. Türkiyənin ciddi-cəhdlə istədiyi məhz budur. Deməli, Ankaranın Mirzoyanın "seysmik diplomatiya" məntiqini, məhz, qeyd etdiyimiz məsələyə yönəlmək üçün müəyyən istisna mesajlar səsəndirməsi mümkündür və səsləndirir də.

44 günlük müharibə, Zəngəzur dəhlizi və Ermənistan

Yada salaq ki, 44 günlük müharibə başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Cənubi Qafqazda tamam fərqli münasibətlər və əməkdaşlıq parametrlərinin qurulacağına dair mesajlar vermişdi. Bu mesajlar Türkiyə tərəfindən də dəstəklənmişdi. Həm Azərbaycan, həm də Türkiyə liderləri, eləcə də, bu dövlətlərin digər rəsmi şəxsləri ayrı-ayrı çıxışlarında və bəyanatlarında Ermənistanı da prosesdə iştirakə dəvət etmiş, ölkənin yüksək dividend götürəcəyini vurğulamış, eyniləşirmişlər. Mövcud xüsudə başlıca diqqət indi Ermənistanın İran ilə əlbir olub reallaşmasına maneçilik törətdiyi Zəngəzur dəhlizinə yönəlmişdi.

"Biz Zəngəzur dəhlizini icra edəcəyik, Ermənistan bunu istəmə də, istəməsə də. İstəsə, daha asan həll edəcəyik, istəməsə də zorla həll edəcəyik". Bu fikirlər Prezident İlham Əliyevə məxsusdur və ölkəmizin sözügedən qlobal dəhlizin açılması istiqamətindəki qərarlılığını, prinsipliliyini və qətiyyətini göstərir.

Aşağıdakı fikirlər isə Türkiyənin Xarici İşlər naziri cənab Mövlud Çavuşoğ-

lu tərəfindən o zaman səsləndirilmişdi: "Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesi və sülh sazişinin imzalanmasını istəyirik. Çünki bölgədə daimi sülhə ehtiyac var. Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə edilmiş razılığa əsasən reallaşdırılmalı olan Zəngəzur dəhlizi və digər nəqliyyat layihələri gerçəkləşməlidir. Çünki Ukrayna müharibəsindən sonra Orta Dəhliz strateji önəm qazanıb".

Qeyd edək ki, cənab Çavuşoğlunun sözlərində Azərbaycan–Ermənistan normallaşmasına baxış, daha çox Azərbaycan–Ermənistan–Türkiyə münasibətləri kontekstindədir. Türkiyə XİN rəhbəri vaxtilə buna maneə yaradan səbəbləri də açıqlamağı yaddan çıxarmamışdı: "Diaspora (erməni diasporu-red) bölünmüş haldadır. Bir qismi heç bir şəkildə normallaşmaya dəstək vermək istəmir, digər hissəsi verir. Ermənistanın içindəki bezi qüvvələr Baş nazirin evinə basqın edir, küçələr aksiyaya keçirir, ciddi bir təzyiqlə göstərir. Bu da Ermənistanın Azərbaycan və Türkiyə ilə normallaşma prosesində ciddi bir əngəl yaradır".

"Erməni soyqırımı" iddiası və normallaşma

Türkiyə XİN başçısının sözləyi problemlər aradan qalxmayıb. Diaspor ilə yanaşı, Ermənistanın dağıdıcı kesim də hələ fəaldır. Bu kesimin təmsilçiləri ölkə hökumətinin Türkiyəyə zəlzələ ilə bağlı etdiyi humanitar yardım müstəvisində aktivləşərək, türk düşmənciliyi məntiqinə qabardaraq, hədəyanlar yağdırdılar. Onların gündəmə gətirdikləri müxtəlif antaqonist təzahürlər üzərində dayanmadan, bu sayaq baxışlardan gələn nəticəni cəmi bir kəlmə ilə ifadə edək: "Ən yaxşı türk, ölü türkdür".

Erməni cəmiyyəti Türkiyə–Ermənistan normallaşması müstəvisində qondarma "erməni soyqırımı" məsələsinə də gündəmə gətirir. Bəli, Ermənistan konstitusiyasında Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları qalır və İrəvan siyasətləri Ankaranın 1915-1923-cü illər arasındakı hadisələri soyqırımı olaraq tanımasını üzərində dayanırlar. Bildirirlər ki, 33 ölkə, o cümlədən, ABŞ, Rusiya və Fransa həmin tarixi hadisələri "soyqırımı" kimi tanıyıb. Hazırkı duruma diqqət yetirən erməni siyasi dairələri, eyni zamanda, Türkiyənin Azərbaycanın regiondakı maraqlarını təbliğ etdiyini vurğulayırlar...

Ancaq Türkiyə–Ermənistan münasibətləri baxımından real pozitiv məqamlar da yox deyil. Məsələn, öten il tərəflər birbaşa hava yük daşımalarına başlamaq və üçüncü ölkə vətəndaşlarının keçdiyi üçün sərhədi açmaq barədə razılığa gəliblər. Fevralın əvvəlində Ankaraya İrəvanın yuxarıları birbaşa hava daşımalarına qoyulan qadağanın ləğvi barədə məlumat verib. Ermənistan xarici işlər nazirinin Ankara-yə hazırkı səfəri nəticəsində məlum olub ki, üçüncü ölkə vətəndaşları üçün sərhədlərin açılması ilə bağlı sazişin icrasına müəyyən irəliləyiş var.

"Üçüncü ölkə vətəndaşları üçün sərhədlərin açılmasına gəlincə, nazirimiz çıxışında qeyd edib ki, bu məsələ ilə bağlı işə yeni təkan vermək üçün razılıq əldə olunub. İki nazir bu razılığa gəliblər və biz Marqara körpüsünün ən qısa zamanda istismara verilməsi üçün əlimizdən gələni edəcəyik". Bunu Türkiyənin iki ölkə arasında münasibətlərin nizamlanması üzrə danışıqlarda xüsusi nümayəndəsi Serdar Kılıç "Armenpress"ə açıqlamasında deyib. Cənab Kılıç, həmçinin bildirib ki, yaxın gələcəkdə atılan addımlar münasibətlərin nizamlanmasına prosesinə müsbət təsir göstərəcək.

Ermənistanın xarici işlər naziri A.Mirzoyan da Türkiyə ilə yeni razılaşmanın əldə olduğunu təsdiqləyib. "Biz Türkiyə ilə Ani körpüsünün birgə təmiri, eləcə də sərhədin tam açılması ərəfəsində müvafiq infrastrukturun qaydına qalmaq barədə razılığa gəlmişdik", deyərək Mirzoyan Ankara-yə Türkiyənin Xarici İşlər naziri ilə keçirdiyi mətbuat

konfransında bildirib.

Bundan başqa onu da deyək ki, Ermənistan XİN başçısının Türkiyəyə səfərindən əvvəl, erməni hökumətyönümlü siyasətçilər İrəvanın addımlarının Ankara ilə münasibətlərin razılığa əsasən reallaşdırılmalı olan Zəngəzur dəhlizi və digər nəqliyyat layihələri gerçəkləşməlidir. Ermənistan parlamentinin xarici əlaqələr komitəsinin sədri Sarkis Xandanyan bunları deyib: "Biz götürük ki, arzu olunarsa, sərhədi açmaq və mövcud kommunikasiyalardan istifadə etmək tamamilə mümkündür. Ümid edirik ki, Türkiyə hökuməti prosesa sadiq olacaq və biz tez nəticələr görecəyik". Deməli, "Türkiyə hökuməti prosesa sadiq olacaq" ön şərt var. Yəni, Xandanyan tam nikbin ola bilər. Bunun səbəbini də axırda vurğulayacağıq.

"Futbol diplomatiyası"ndan "seysmik diplomatiyaya"

Bəli, növbə yenə, necə deyirlər, neqativlərin və qeyri-məyənliklərin. Erməni ekspertlər Türkiyənin qarşılaşdığı güclü zəlzələ zamanında İrəvan ilə Ankaranın mövqelərinin real yaxınlaşmasına ümid etmirlər. Onlar düşünür ki, mövcud durum müsbət dəyişikliklərə imkan verir, lakin, bu, tezliklə reallaşmayacaq. Məsələn, erməni türkoqol Ruben Safrastyan bildirib ki, hələlik, Türkiyənin Ermənistan ilə bağlı siyasətində dəyişiklik gözləmək üçün əhəmiyyətli əlamətlər yoxdur: "Birincisi, bununla əlaqədar qərar ən yüksək səviyyədə Ankarada verəcək. İkincisi, indiki şəraitdə Türkiyənin Ermənistan ilə münasibətlərə girməsinin heç bir əsası yoxdur. Onun üçün zəlzələdən sonra bir çox yeni problemlər yarandı. Üçüncüsü, strategiyasının dəyişdirilməsi dərin təhlil tələb edir. Türkiyə rəhbərliyi bununla bir müddətdən sonra məşğul olacaq".

İrəvan Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsinin dekani, tarix elmləri doktoru Ruben Melkonyan isə İrəvan ilə Ankara arasında mövcud diplomatik fəaliyyətdəki iki məqami vurğulayıb: "Türkiyəni və Türkiyə siyasətini bildiyim üçün mənə elə gəlir ki, bu cür mesajların və ya sentimentallıq addımların Türkiyənin Ermənistan ilə bağlı siyasətinə ciddi təsir göstərməsi mümkün deyil. Əgər Ermənistan hakimiyyətinin hesablamaları məhz bu mülahizələrdən irəliləyirsə, o zaman Ermənistan–Türkiyə dialoqundan uğur gözləmək çətindir. Lakin digər tərəfdən, Ermənistan–Türkiyə prosesinin uzun müddətdir davam etdiyini bilirik. Bəzən müxtəlif hallar onun sürətlənməsinə səbəb ola bilər. 2008-ci ildə iki ölkənin milli futbol komandalarının oyununu belə bir hadisəyə çevirdi. Həzrətdə isə zəlzələ. Yeni, artıq mövcud proses çərçivəsində müvafiq razılaşmalar əldə olunarsa və onların həyata keçirilməsi üçün əlavə legitimlik tələb olunarsa, Ermənistanın addımları nəticə verəcək".

"Seysmik diplomatiya"nın risk faktoru

Əvvəldə vurğuladığımız kimi, "seysmik diplomatiya"nın səbəbinə və Xandanyanın şəritinə diqqət yetirək. Bəli, Ermənistan parlamentinin komitə sədri Sarkis Xandanyan Türkiyə hökumətinin normallaşma prosesinə sadiq qalacağına ümid etdiyini bildirir. Deməli, risklər var. Risklər "seysmik diplomatiya"nın uğursuzluğu perspektivini doğura bilər. Əslində, yazımızda uğursuzluğu doğuracaq potensialı daşıyan faktorları diqqətə çatdırdıq. Zəngəzur dəhlizindən bəhs eddik, Azərbaycan–Ermənistan münasibətlərinin gərginliyini vurğuladıq. Bu barədə bir qədər geniş söhbət açaraq Türkiyə–Ermənistan yaxınlığının, daha doğrusu, İrəvanın Ankara yaxınlaşmasının hazırkı fazasına nəzər salaq.

Ermənistan Azərbaycan ilə sülh danışıqlarından yayınır. Müxtəlif qəbul edilmiş şərtlər irəli sürməklə, özünü məğlub ölkə kimi aparır. Ermənistan hakimiyyəti anti-Rusiya təmayülünə köklənərək,

şübhəsiz. Belə olan halda Ermənistan XİN rəhbərinin Ankara-yə səfəri daha çox Qərb ehtiyacıdır.

Qərb ehtiyacı, Ani körpüsü, yoxsa Zəngəzur dəhlizi?

Türkiyə böyük dövlətdir və ümumən bölgədə əlaqələrin qurulmasına tərəfdardır. Onun Ermənistan ilə yaxınlıq istəyi də məhz bundan qaynaqlanır. Mirzoyanın emissarlığı isə Qərbin regionda yaratmaq istədiyi, belə demək mümkündürsə, Rusiyasızlıq mühtinə Türkiyənin münasibətinin öyrənilməsi məntiqi üzərindədir. Hərçənd demək olmaz ki, İrəvan elçi missiyası üçün böyük faktordur. Sadəcə, Türkiyə–Ermənistan münasibətlərinin normallaşması müstəvisində birincinin regionda nəzərdə tutulan dəyişikliklərə reaksiyası necə olacaq? Suallardan biri budur.

Ən önəmli isə Türkiyə Qərpbəst Ermənistan hakimiyyəti üçün ölkənin Qərbə açılış nöqtəsidir. Qərbə açılış isə mənəvi, siyasi və iqtisadi baxımdan kifayət qədər yüksək dividenddir. Ancaq Türkiyə üçün həm də Qərbdən Şərqə, Şərqdən Qərbə açılış amili var. Belə, Bakı ilə yüksək əlaqələrdə olan Ankaranın Azərbaycana Zəngəzur dəhlizi məsələsində təsiri, daha doğrusu, ikincinin birinciyə güzəşt perspektivi də Qərbi və Ermənistanı düşünürə bilər. Nəzərə alaq ki, Türkiyə–Ermənistan sərhədində Ani körpüsünün uzunluğu heç 30 metr deyil. Ancaq Zəngəzur dəhlizinin uzunluğu 30 kilometrdir, üstəlik, mübahisəli ərazidən keçir...

Belə, Qərpbəst Ermənistan diplomatiyasının Ankaraya qarşısında həmin körpünü Zəngəzur dəhlizinə alternativ kimi qoyması gündəmə gələ bilər. Yeni, Türkiyəyə yaxınlıq ilə Qərbin Ermənistan vasitəsilə Orta dəhliz ideyasına fərqli şəkli vermək niyyətini qabarması mümkündür. Göründüyü kimi, "seysmik diplomatiya"nın məhz bu tərəfi də var. Bəlkə, Ermənistan düşünür ki, bu tərəf işlək olsa, Türkiyə Cənubi Qafqaz ilə bağlı, müəyyən mənada, neytrallıq göstərəcək? Nə biləcək olar...

Ancaq əminliklə deyə bilərik ki, Türkiyə Ermənistan ilə münasibətlərin yaxınlaşması fonunda Azərbaycanın Zəngəzur dəhlizi ideyasına dəstəyini davam etdirəcəkdir. Onu da nəzərə alaq ki, eger Türkiyə–Ermənistan sərhədləri açılırsa, bunun Azərbaycan seqmentini mütləq yaranacaq. Necə ki, bağlanmasında bu seqment əsas idi, indi də əsas olacaqdır. Çox güman ki, hakim erməni siyasi dairələrin təərəddüdü də bundan qaynaqlanır. Axı, onlar Azərbaycan ilə münasibətlər normallaşmadan Türkiyə ilə münasibətləri sahmana salmaq istəyirlər ki, Azərbaycanın Türkiyə amilinə görə bezi məsələlərdə prinsiplilik göstərməsin. Bu, Qərbin düşüncəsidir. Axı, Qərb bütün anlaşımlarda Ankaranın önəmi də

maq məcburiyyətindədir. Zəlzələ yaxşı fürsətdir. – Mirzoyan isə alət.

Sərhəddəki Rusiya bayrağı və Ermənistan üçün Qarabağ imtahanı

Sonda bir daha qeyd etdiyimiz fikri təkrarlayaq: Türkiyə Ermənistan üçün Qərbə qapıdır. Ancaq o qapıda kim var? Ermənistanın Türkiyə ilə sərhədini Rusiya hərbiçiləri qoruyurlar. Bir vaxtlar tarixi Ani xarabalıqlarından baxanda sərhəd məntəqəsindəki Rusiyanın bayrağı Ermənistanın bayrağından daha yüksək dalgalandı. 2018-ci ildə hakimiyyətə gəlmiş Nikol Paşinyanın bu realıyı dəyişdirib-dəyişdirmədiyini bilmirik, ancaq istər siyasi, istərsə də mənəvi-psixoloji baxımdan, müstəqillik illərindən bu yana İrəvanın neinki Türkiyəyə, eləcə də Qərbə qapısını bağlayan, məhz, Moskva olub. Deməli, Ermənistan üçün Türkiyə ilə yaxınlıq, habelə, iki ölkə arasındakı quru sərhədlərinin açılması, həm də İrəvanın Kremlin orbitindən uzaqlaşması yolundakı ciddi addım təsiri bağışlamaqdır. Strateji nöqtəyi-nəzərdən kifayət qədər düzgün düşünülmüş bir gedişdir.

Bu gediş Rusiyanın necə reaksiyalar göstərəcəyindən söz açmaq niyyətində deyilik. Nəhayət, Moskvanın prosesə hər hansı tərzdə müdaxiləsi mümkün görünmür. Manea sifətli Ermənistanın özü tərəfindən gələ bilər və bundan Rusiya faydalanar. Necə ki, Fransanın sayəsində Avropa İttifaqı Şurasının rəhbəri Şarl Mişelin Azərbaycan–Ermənistan münasibətlərindəki vasitəçilik missiyasının pozulmasından maksimum faydalanmışdı...

Digər tərəfdən, Ermənistan rəhbərliyi Qərbə açılıma tipik erməni xəstəliyindən irəliləyən iddialar ilə birləşməklə niyyətindədir. Ölkənin Azərbaycan ilə münasibətlərini normallaşdırmaq istəməməsi bundan xəbər verən kifayət qədər ciddi məsələdir. Deməli, heç kəs təminat verə bilməz ki, sabah Ermənistan Ani körpüsündən öz avontürizmini də keçirməyə cəhd göstərməyəcəkdir. Əvvəldə Ermənistanın Türkiyəyə ərazi iddialarını əbas yere vurğulamamışdıq.

Bütün bunları nəzərə alaraq deyək ki, Qarabağ məsələsində Bakı ilə normallaşma xoş niyyətdir, bir növ regional pozitivlik indikatorudur. Yeni, Ermənistan iki növbədə, necə deyirlər, imtahandan keçməlidir. Elə bir imtahandan ki, ondan Ermənistanın özünün bir dövlət kimi mövcudluğu asılıdır. Bu gün Azərbaycan–Ermənistan sərhədi, faktiki olaraq, yoxdur. Niyət düz olmasa, onun haradan keçəcəyi və ya olub-olmayacağı qeyri-müəyyəndir. Niyət düz olmasa, Türkiyə–Ermənistan sərhədi də olmayacaq. Ermənistan yoxdursa, sərhəd də yoxdur.

Ə.CAHANGİROĞLU,
"Xalq qəzeti"

İrəvan sülh sazişi ilə manipulyasiya edir

Ermənistan Azərbaycan ilə sülh müqaviləsi üzrə işin növbəti mərhələsinə başa çatdırıb və təkliflərini rəsmi Bakıya göndərib.

Bu barədə Ermənistanın baş nazir Nikol Paşinyan hökumətini iclasında deyib. Yeni sülh variantının mahiyyətindən danışmayan N.Paşinyanın sözlərinə görə, söhbət Ermənistanın təkliflərinin əks olunduğu müqavilə layihəsindən gedir. Bu sənədin Azərbaycan üçün də məqbul sayılacağına ümid etdiyini söyləyən baş nazirin fikrinə, Ermənistan tərəfi layihə üzərində aşağıdakı məntiqə istəyib: İstənilən vaxt imzalamaya hazır olduğumuz bir sənədi ortaya qoymaq.

Daha sonra çıxışında Ermənistan – Türkiyə münasibətlərinə toxunan Paşinyan iki ölkənin sərhədində yerləşən Ani körpüsünün bərpası ilə bağlı layihənin də çoxdan hazır olduğunu dilə gətirib. Körpünün bərpasının rəsmi addım olacağı, zəlzələdən sonra İrəvanın Türkiyəyə yardım göstərməsinin iki ölkə arasında soyumş münasibətlərin istiləşməsinə rəvac verə biləcəyini də vurğulayıb. Baş nazir bir daha nəzərə çatdırıb ki, Ermənistan hökuməti və şəxsən özü möhkəm və dayanıqlı sülhün təməli olaraq sülh müqaviləsini imzalamaya, eləcə də belə bir məsuliyyət yükünü öz üzərinə götürməyə hazırdır.

"Joxovurd" qəzeti isə Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gətirilməsi partiyasının nümayəndələri ilə gəcə tətili toplantı keçirməsi barədə yazıb. Azərbaycanın sülh müqaviləsinin mətni ilə bağlı son təkliflərinin də müzakirə edildiyi görüşdə Baş nazirin iqtidar partiyasının üzvləri ilə fikir mübadiləsi apardığı, partiyadaşlarının diqqətinə sülh danışıqlarının mümkün qədər tez başa çatdırılmasını, həmçinin Türkiyə ilə münasibətləri normallaşdırmağın vacibliyini çatdırıb.

Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan isə yeni

sülh müqaviləsində yer alan, Paşinyanın "unutduğu" bəzi detalları açıqlayıb. Əsas "detal" ondan ibarətdir ki, layihədə "Qarabağda yaşayan ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyinin müzakirəsi məqsədilə beynəlxalq mexanizm yaradılması" müddəəsi salınıb. İrəvanın təklif etdiyi sülh müqaviləsindəki məhz bu müddəə ilə bağlı yerli medianın sualını Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidməti İdarəsinin rəisi Ayxan Hacızadə cavablandırıb. XİN-in rəsmi saytında yerləşdirilən məlumatda deyilir:

"Ermənistan tərəfinin sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesinə maneçilik yaradan bu kimi manipulyasiyaları Ermənistanın bölgədə sülhdə maraqlı olmadığını bir daha nümayiş etdirir. Sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesində Ermənistanın Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin hüquq və təhlükəsizliyi üzrə beynəlxalq mexanizm yaradılmasına təşəbbüsü və bu barədə müddəanın Azərbaycan–Ermənistan arasında ikitərəfli sülh sazişi layihəsinə daxil edilməsi sayları tamamilə əsassızdır və bu kimi cəhdlərin heç bir nəticəsi olmayacaq. Bu sayələr Ermənistanın beynəlxalq hüququn nor-

ma və prinsiplərinə, habelə ölkələrin qarşılıqlı şəkildə bir-birinin ərazi bütövlüyü və suverenliyini tanıdıqları Praqa və Soçi razılaşmalarına zidd olaraq, Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından hələ də əl çəkmədiyini nümayiş etdirir. Bir daha xatırlatmaq istərdik ki, Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir və bu bölgədə yaşayan erməni əsilli əhəlinin hüquqları və təhlükəsizliyi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına uyğun olaraq təmin ediləcək. Ermənistanın Azərbaycanın daxili məsələsi olan erməni sakinlərin reintegrasiya prosesinə müdaxilə etməsi qəbul edilmezdir".

Armen Qriqoryanın dili ilə ikitərəfli sülh müqaviləsi layihəsinə etdikləri əlavəyə rəsmi Bakının reaksiyasını öyrənməyə çalışan Ermənistan baş nazirinin indiki məqamda revanşistlərin, daşnakların, diasporun girovuna çevrildiyi, dalana dirəndiyi göz qabağındadır. Artıq belə ucuz variantlarla, manipulyasiya ilə sülh müqaviləsinin imzalanması vaxtını uzatmağın faydasının olmayacağını Paşinyanın özü də yaxşı bilir.

I.HƏSƏNQALA, "Xalq qəzeti"

Ekoaksiyanın gündəliyi

Zabelin: Qarabağda talançılıq yolverilməzdir!

"İctimai aktivliyi ilə fərqlənən Rus İcması 30 il ərzində dünya ictimaiyyətinə Azərbaycan haqqındakı necə çətinlikləri, icma üzvləri 44 günlük Vətən müharibəsində ərazi bütövlüyümüzün tam bərpası uğrunda necə döyüşdü, aksiyada da o şəkildə birlik, həmrəylik nümayiş etdirir. Ümmümilli liderimiz Heydər Əliyevin köməyi və səyi nəticəsində yaradılmış Rus İcmasının nümayəndələri ölkəmizin tamhuquqlu vətəndaşları olaraq maddi sərvətlərimizin talanmasından, infrastrukturumuzun vəhşicəsinə məhv edilməsindən qəzəblənir, bu qanunsuzluqlara seyrçi kimi yanaşma bilmirlər. Məhz, bu səbəbdən, aksiyanın iştirakçısıdır".

Bu fikirləri qəzetimizə açıqlamasında Azərbaycan Rus İcmasının sədri, Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin üzvü Mixail Yuryevič Zabelin dedi. Deputat bildirdi ki, aksiyaya dəstək məqsədi ilə nümayəndələrinin Şuşaya göndərilib: "Məqsəd qanunsuzluğun qarşısını almaq, sərvətlərimizin talanmasında "Yox!" deməkdir. Bəzi ermənipərəst qüvvələr bəyan edirlər

etdi ki, ermənilər Qarabağda hər şeyi məhv ediblər, bircə daş belə salamat qalmayıb. Buna baxmayaraq, bölgədə yaşayan ermənilərin Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edib yaşamaqlarına etiraz edilmir. Hətta Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə bildirib ki, Qarabağda yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşı kimi qəbul edib ərazilərimizdə sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaya

ki, guya, Laçın-Xankəndi yolunu bağlamış, humanitar yardımların qarşısını almışdır. Bunların hamısı yalandır. Çünki Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə və Rusiya sülhməramllarına məxsus humanitar yükdaşıyan avtomobillərə aksiya iştirakçıları heç bir maneə yaratmırlar. Biz ekologiyamızın çirkəndirilməsindən, sərvətlərimizin talanmasının qarşısını almışıq". İcma sədri sözlərinə onu da əlavə

etdi ki, ermənilər Qarabağda hər şeyi məhv ediblər, bircə daş belə salamat qalmayıb. Buna baxmayaraq, bölgədə yaşayan ermənilərin Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edib yaşamaqlarına etiraz edilmir. Hətta Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə bildirib ki, Qarabağda yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşı kimi qəbul edib ərazilərimizdə sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşaya

edilib. Yoldan üçtərəfli Bəyanat nəzərdə tutulmayan, təyinatdan kənar məqsədlər üçün istifadə edildiyi diqqətə çatdırılıb. Nazir etirazçıların legitim tələblərinin hələ də yerinə yetirilmədiyini və Ermənistanın bu vəziyyətdən özünün siyasi məqsədləri naminə istifadə edərək məsələni yanlış məcraya yönəltməyə çalışdığını vurğulayıb.

Ceyhun Bayramov Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı Proqramı üzrə səfiri Kristina Yohannesson ilə görüşü zamanı da Laçın yolu ətrafındakı hazırkı vəziyyət mövcud bu çərçivədə ölkəmizin legitim tələbləri və təhlükəsizlik maraqları barədə qarşı tərəfi məlumatlandırır. Ermənistanın sülh prosesinə və sülh sazişi üzrə danışıqlara yaratdığı maneələr diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Xarici İşlər naziri, həmçinin ABŞ Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Karen Donfrid arasında növbəti telefon danışığı zamanı da Laçın-Xankəndi yolunda davam edən dinc aksiyadan söz açıb. C.Bayramov üçtərəfli Bəyanata uyğun olaraq, Azərbaycanın Laçın yolunda yalnız vətəndaşların, neqliyyat vasitələrinin və yükklərin təhlükəsizliyinə zəmanət verdiyini, lakin Ermənistan tərəfindən La-

çın yolundan qeyri-qanuni iqtisadi fəaliyyətlər, erməni hərbiçilərinin rotasiyaları, minaların daşınması üçün sui-istifadə edildiyini bildirib. Laçın yolunda etiraz aksiyalarının legitim tələblərinin hələ də yerinə yetirilmədiyini qeyd edib. Bölgədə, guya, "gərgin humanitar" vəziyyət yarandıqı barədə iddiaların heç bir əsası olmadığını vurğulayıb. Nazir, həmçinin, Ermənistanın sülh sazişi üzrə danışıqlar prosesində manipulyasiyalara yol verdiyini diqqətə çatdırıb.

Qeyd edək ki, ötən il dekabrın 12-də səhər saatlarından başlayan aksiya 68 gündür davam edir. Laçın-Xankəndi avtomobil yolunun ekoloji aksiyanın keçirildiyi ərazisindəki hissəsində hərəkətin sərbəstliyi təmin edilir. Şuşa ərazisindən gün ərzində Rusiya sülhməramllarına və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə məxsus 50-dən çox humanitar yükdaşıyan avtomobilin keçidində şərait yadırlıb. Ermənistan mətbuatında yayılan və etirazçıların, guya, Laçın-Xankəndi yolunu bağladığı və təminat avtomobillərini buraxmadığı ilə bağlı xəbərlər qarşı tərəfin növbəti dezinformasiyasıdır.

Rizvan FİKRƏTOĞLU,
"Xalq qəzeti"

Vardanyan şimaldan hansı tapşırıq "baqajı" ilə qayıdıb?

Ümumiyyətlə, R.Vardanyan ilə separatçıların lideri Arayik Arutyunyanın Rusiya paytaxtına gətmələri və ayrı-ayrılıqda geri qayıtmaları maraqlıdır. Siyasi analitiklərin fikrincə, bu onların arasında ziddiyyətlərin daha da böyüdüyünü təsdiqləyir. Ermənistanın "Past" qəzetinin yazdığına görə, ziddiyyətlər, əsasən, Qarabağın ermənilər yaşayan hissəsinin "status məsələsi" və onun gələcəyi ilə bağlıdır. Əgər Ermənistan hakimiyyəti və Arayik Arutyunyan Azərbaycan ilə integrasiyanın qaçılmazlığına meyillidirsə, R.Vardanyan hesab edir ki, bunu etmək olmaz. Erməni iş dillərinin sözlərinə görə, Qarabağda yaşayan etnik ermənilər hansısa yolla Azərbaycan "integrasiya"ya başlasalar, o zaman qondarma "DQR" subyekti kimi

mövcudluğunu dayandıracaq və nəticədə bütün ermənilər bu bölgəni tərk edəcəklər.

"Past" qəzeti yazır ki, Qarabağda faktiki olaraq iki güc qütbü formalaşmış, onlardan birində Paşinyan və Arutyunyanın siyasətini dəstəkləyən dövlət məmurları, digərində isə Vardanyan tərəfdarları var: "Bununla belə, blokada nəticəsində yaranmış çətin vəziyyəti nəzərə alaraq, rəhbərliyi indiyədək birbaşa qarşıdurmadan çəkiniblər". Lakin ötən həftənin məlumatına görə, qondarma rejimin başçısı Arayik Arutyunyan kənd təsərrüfatına dəstək məqsədi ilə yaradılmış investisiya fondunda yoxlamaların aparılmasına göstəriş verib. Xatırladıqlar ki, yanvarın 9-dan həmin fondun rəhbəri Ruben Vardanyandır. Həmçinin xəbər verilir ki, əvvəllər bu strukturun qeydiyyatı şurası Arayik Arutyunyan şəxsən rəhbərlik edib. Erməni mənbələrinin məlumatına görə, bu yolla o, oliqarxa güzəştə gedən hansısa kompromat material tapmağa çalışır.

"Hərparak" qəzeti isə yazır ki, Arayik Arutyunyan və Ruben Vardanyanın Moskva-yə səfərlərindən sonra Xankəndidə müəyyən "status-kuo"nun qorunduğu qənaətinə gəlmək olar. Görünür, Rusiya onların hər ikisinin öz "vəzifələrində" qalmasını istəyir. Ancaq Ermənistan hakimiyyəti Qarabağdakı bu "iki-lik hakimiyyət"dən narahatdır və İrəvana təbə olacaq "hökumət" yaratmaq istəyir. Bunun üçün yerli "konstitusiyaya"nın dəyişdirilməsi və Xankəndidəki "prezidentin" parlament tərəfindən seçilməsinə əmin olmaq planlaşdırılır.

Qəzetin yazdığına görə, fevralın 13-dən Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın qondarma "baş prokuror" Qurgen Nersisyanı "prezident" kimi görmək istəməsi ilə bağlı xəbərlər yayılıb. Bu xəbər Ermənistan hakimiyyətinin separatçılara dəstəyini hələ də dayandırmaması barədə mülahizələri təsdiqləyir. Halbuki, rəsmi İrəvan bunun əksini iddia edir.

Lakin bizi Qarabağda qalan ermənilərin haqq-hesab çəkişmələrindən daha çox R.Vardanyanın Moskva qayıdışı maraqlandırır. Son məlumatlardan belə qənaətə gəlmək olar ki, sabiq Rusiya vətəndaşı Xankəndiyə heç də yaxşı təlimatlar ilə dönməyib. Məlumatlara görə, Moskva Vardanyana başa salıblar ki, geriye dönüş yoxdur və o, öz "missiyasını" yerinə yetirmək – Xankəndidə növbəti erməni separatizmi dalğasına başlamaq və Rusiyanın ora daimi mövcudluğuna zəmin yaratmaq üçün bölgədə qalmalıdır. Moskvadakı mənbələrdən "haqqın.az" a daxil olan məlumata görə, Vardanyan paytaxtda olarkən, Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının və hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələri ilə görüşüb, həmçinin Kremlə Prezident administrasiyasında olub. Qeyd olunur ki, danışıqlar "asan olmayıb". Mənbələrin məlumatına görə, erməni oliqarx missiyasını davam etdirməyə razılıq və sülhməramlların məsini ilə Xankəndiyə qayıtarlıb.

Diqqət çəkən məqalələrdən biri də budur ki, Moskva qışamüddətli səfər edən separatçıların lideri Arayik Arutyunyan Xankəndiyə qayıtdıqdan dərhal sonra "Artsax konstitusiyasının" dəyişdirilməsi qərarını açıqlayıb. Qondarma "parlament" in müzakirəsinə təqdim edilmiş dəyişikliklərin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, əgər hərbi vəziyyət təbiiq olunarsa, "Artsax prezidenti" istefa verərsə, separatçıların qondarma "parlament"i yeni "prezident" seçə bilər. Əlbəttə, "konstitusiyaya" ilə edilən bu düzəliş heç də separatçıların başçısı Arutyunyanın istefaya gətməyə hazırlaşdığından xəbər vermir. Əksinə, bildirilir ki, Moskva ona vəzifəsində qalmağı tapşırıb. Sual olunur ki, o zaman bu düzəliş nəyə görə lazımdır? Separatçılar üçün hazırkı vəziyyət Qarabağda hər hansı yeni "seçkilər" in keçirilməsini istisna edir və şimal qonşumuzun təsdiqlədiyi bu düzəliş Arayik Arutyunyanın "müddəti bitdikdən sonra belə, separatçı rejimə başçılıq etmək hüququnu təmin edəcəkdir.

İstənilən halda Ruben Vardanyanın Xankəndiyə qayıdışı vəziyyətin gərginləşdirilməsinə hesablanıb. Ancaq Azərbaycan Rusiyanın sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti nəzarətində olan ərazilərdə baş verən prosesləri diqqətə izləyir və erməni separatizmini qızışdırmaq cəhdlərinin qarşısını qətiyyətlə alacağını bildirir. Bir sözlə, Azərbaycan əsgərinin əli tətikdədir.

Səbuhi MƏMMƏDOV,
"Xalq qəzeti"

Tehrannın tarixi Təbriz qorxusu

İrannın tarixən bu ölkədəki soydaşlarımıza qarşı ədalətsiz siyasət yürütdüyü, Cənubi Azərbaycanın iqtisadi-mədəni inkişafını ən müxtəlif yollarla engəlləməyə çalışdığı məlumdur. XIX əsrdən indiyədək bununla bağlı minlərlə inkaredilməz faktlar, təkzibedilməz sübutlar mövcuddur. Bunların hər biri rəsmi Tehrannın azərbaycanlı vətəndaşlarına qarşı riyakar və xəyanətkar siyasətindən xəbər verir.

Bu günlərdə mətbuata açıqlama verən Təbrizin İran parlamentindəki millət vəkili Əhməd Əlirzabəygi Tehrannın qədim Azərbaycan şəhəri, "paytaxtlar paytaxtı" Təbriz ilə bağlı yeni xəbər planı barədə narahatverici məlumat paylaşmış. Millət vəkili qeyd edib ki, Tehran böyüməkdə olan Təbriz şəhərinin genişlənməsindən qarşısını almaq, onun inkişafını ləngitmək üçün şəhərin ətrafındakı ərazilərdə ayrıca şəhərlər yaratmağa çalışır: "Köhnədən İrandaxili İşlər Nazirliyində Təbrizin kiçildilməsi ilə bağlı hakim olan təfəkkür davam edir. Təbrizin ətrafını ayırmaq, rayona, şəhərə çevirmək təklif olunanda bununla tez razılaşırlar. Ancaq, bu, bizə xidmət etməkdir. Təbrizin inkişafına mane olmaq, onu daha da balacalaşdırmaq nəminədir".

Maraqlıdır, İrannın qədim Azərbaycan dövlətlərinin paytaxtı olan, hər zaman azad və humanist ruhu ilə diqqət çəkən Təbrizi "əritmək", onun ərazisini bölərək bu ərazilərdə qondarma şəhərlər yaratmaq niyyəti nə ilə bağlıdır? Tehrannın Təbriz qarşısında duyduğu qorxunun səbəbi nədir?

İnqilabi təhlükəni azaltmaq cəhdi

Ədalətizliyə və haqsızlığa qarşı hər zaman barışmaz mövqə sərgiləyən Təbrizin istənilən an ayağa qalxaraq, onu esrlərdir məhv və məhrumiyyətə sürükləyən İran rejiminə öz yerini göstərə bilmək təhlükəsi Tehrannı bu gün qorxutmaqdadır. Təbriz şəhərinin inzibati sərhədlərinin genişliyi, əhali sayının çox, şəhər sakinlərinin böyük əksəriyyətinin türk olması bu şəhəri Tehran üçün ikeqat təhlükəli edir. Məhz, bu səbəbdən, İran hakimiyyəti Təbrizi bir neçə yerə bölmək, onun inzibati ərazisi ilə yanaşı, həm də həmrəyliyini, əzəli-əbədi birliyini parçalamağa çalışır.

Tehrannın rejiminin Təbrizi parçalamaqda məqsədi, həm də onun iqtisadi gücünü azaltmaqdır. Tehrannın hər zaman kiçik hesab edir ki, Cənubi Azərbaycan şəhərlərinin iqtisadi zənginliyi nə qədər azalarsa, onlar İran rejimi üçün bir o qədər az təhlükəli olar. Bu səbəbdən də "əzadlıqsevərlər şəhəri" olan Təbrizi hədəf seçən rəsmi Tehran, öz məkrli niyyətinə çatmaq üçün iblisənə planlar hazırlamaqda, öz vətəndaşlarına qarşı mənəvi-iqtisadi terror həyata keçirməkdədir.

Cənubi Azərbaycana qoyulan yasaqlar

Tehrannın Cənubi Azərbaycandakı soydaşlarımız ilə bağlı yürütdüyü siyasətin təhlili göstərir ki, İran rejimi bu bölgədə elm və təhsilin inkişafını məqsədlili şəkildə engəlləməyə, azərbaycanlılar arasında savadlılıq göstəricisini aşağı salmağa çalışır. Məhz bu məkrli siyasətin nəticəsidir ki, on milyonlarla azərbaycanlının yaşadığı Cənubi Azərbaycanda bir dənə də olsun Azərbaycan dilində fəaliyyət göstərən məktəb yoxdur. Azərbaycanlıları öz ana dilində təhsil almaq hüququndan məhrum edən molla rejimi, fars dilini süni yollarla populyarlaşdırmaqda, bu dili Azərbaycan dilini sıxışdırmaq hesabına təbliğ etməkdədir.

Maraqlıdır ki, Azərbaycan dilinə qarşı xüsusi amansızlıq sərgiləyən İran erməni dili məsələsində fərqli davranış sərgiləyir. İrandakı 200 minlik erməni icmasının ixtiyarına 50 orta məktəb verən İran hakimiyyəti, ermənilərin nəinki ana dilində təhsil almaq hüququnu tanıyır, həm də erməni dilində qəzet və jurnalları nəşrinə hər cür şərait yaradır. Bu faktın özü İrannın məhz azərbaycanlılara münasibətdə amansız davranış sərgilədiyini sübut edir.

Tehrannın azərbaycanlılar ilə bağlı

siyasətinin təhlili göstərir ki, mürtece rejim Cənubi Azərbaycanda təhsilin inkişafını xüsusilə yolverilməz və təhlükəli hesab edir. Molla rejimi hesab edir ki, azərbaycanlıların təhsil səviyyəsinin yüksəlməsi İrana qarşı daha müəttəşəkkil və uğurlu mübarizənin meydana çıxmasına səbəb ola bilər. Odur ki, Tehran "intellektual mübarizələrlə" qarşılaşmaq ehtimalını minimuma endirmək üçün ölkənin ən mühüm elm mərkəzlərini daha çox fars və qeyri-türklərin yaşadığı bölgələrdə yerləşdirməkdədir.

Maraqlıdır ki, ölkə iqtisadiyyatına az-çox töhfə verən mühüm məhəssisələrin də, demək olar ki, hamısı soydaşlarımızın yaşadığı qədim Təbriz şəhərindən uzaqdır. Bu faktın özü də İrannın əsarət, sosial rifahın yüksəlməsinə maneə siyasətinin göstəricisidir.

Təbrizi parçalamaq planında erməni izi...

İran rejimi kimi ermənilər də hər zaman qədim Azərbaycan şəhəri olan Təbrizi özlərinə, "Böyük Ermənistan" xülyasına ən böyük təhlükələrdən biri hesab ediblər. İrandakı fars şəhərlərindən fərqli olaraq, ermənilər heç vaxt Təbrizdə nə iqtisadi, nə siyasi, nə də mədəni baxımdan hegemonluqlarını qura, bu şəhərin pak ruhuna erməni xislətini qata bilməyiblər. Farslar kimi ermənilər də yaxşı başa düşürlər ki, Təbriz inzibati baxımdan İran ərazisinə daxil olsa da, hər şeyi

ilə əsl türk şəhəridir və bu səbəbdən, bu şəhər, onun qəhrəman sakinləri heç vaxt Azərbaycanın maraqlı və mənafeyinə zidd hansısa planda yer almayacaq. Məhz buna görə Təbrizin parçalanması və onun süni şəhərlərə əhatələnməsi planı ermənilər tərəfindən təqdirlə qarşılanmaqdadır.

Xatırladaq ki, Ermənistan bu il Təbrizdə baş konsulluq açmağı planlaşdırır ki, bu da ermənilərin Təbriz və onun gələcəyi ilə bağlı planlarının tərkib hissəsidir. Məqsəd Təbrizdə erməni havası formalaşdırmaq, bu şəhərdə azərbaycanlıları hər şeydən öncə, psixoloji baxımdan sıxışdırmaq, şəhərin iqtisadi-siyasi həyatında ermənilərin rolunu artırmaqdan ibarətdir.

Tarix sübut edir ki, Təbriz ona asan tiki kimi baxan hər kəsi "udub" və bu cəsur şəhər hər zaman mümkün olduğu qədər özünü qoruyub saxlayıb.

Bundan başqa, İrandakı yoldaşlarımız əsla sahibsiz deyil və müstəqil Azərbaycan Respublikası öz vətəndaşları ilə yanaşı, onların qarşısında da məsuliyyət iri qətiyyətlə bəyan edir. Və lazım gələrsə, Azərbaycan dövləti Təbrizi qorumaq, oradakı soydaşlarımızın təhlükəsizliyini təmin etmək, pozulan hüquqlarını bərpa etmək üçün hər şeyi edəcək.

Seymur ƏLİYEV

İran terrorun istintaqı barədə niyə susur?

Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyində törədilmiş qanlı terror hadisəsindən üç həftə keçməsinə baxmayaraq, molla rejimi özünün apardığı istintaqı gedişi ilə bağlı Bakını məlumatlandırmır.

Azərbaycan Respublikasının Tehrandakı səfirliyinin mühafizə xidmətinin rəhbəri Orxan Əsgərovun həlak olması, iki eməkdaşın yaralanması ilə nəticələnmiş, əvvəlcədən ən yuxarı səviyyədə hazırlanmış və həyata keçirilmiş qanlı terror aktının istintaqını İran özü aparır. Terror aktından bir gün sonra İLİR prezident-i Seyid İbrahim Reisi ilə telefon danışıqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və qanlı terror aktının hərtərəfli araşdırılmasına və cinayətkarların layiqli cəzalarını alacağına ümidvar olduğunu qeyd etmişdi. Bununla yanaşı, Azərbaycanın dövlət başçısı istintaqı şəffaf şəkildə aparılmasının vacibliyini də vurğulamışdı. İran rəhbəri də öz növbəsində, deyilənlərin mütləq nəzərə alınacağına söz vermişdi.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən aldığı məlumata görə, İran tərəfi bu üç həftə ərzində rəsmi Bakıya istintaqı gedişi və onun hansı mərhələdə olması ilə bağlı heç bir açıqlama verməyib.

Bəs, rəsmi Tehran verdiyi sözlə niyə əməl etmir, istintaqı şəffaf aparılmamasında onun marağı nədir? AXİ, baş verməmiş cinayətə görə, İran dövləti birbaşa məsuliyyət daşıyır. Ölkə paytaxtının düz mərkəzində həmin qanlı ter-

roru törədən kimliyi bizim kimi, bütün dünyaya məlumdur. Görəsən, Tehrannın polis rəisi Sərdar Hüseyn Rəhiminin 50 yaşlı Yasin Hüseynzadənin Azərbaycan səfirliyinə hücumunu tələm-tələsik "ailə-məişət zəminində baş verməmiş insident" adlandırması, guya, cinayətkarın səfirliyə iki uşağı ilə gəlməsi ilə bağlı yalan açıqlamaları istintaqı aparın müstəntiqlər tərəfindən araşdırılırmı? Terrorçunun İrannın xüsusi xidmət orqanları, xüsusilə də SEPAH-la bağlı olduğuna dair səslənən ehtimallar, şübhələr necə, onların nəzərindən qaçmayıb ki? Birtərəfli qaydada aparılan istintaqın bu obyektiv suallara səhiv cavab verəcəyini isə həttə ehtimal belə etmək çətindir.

Amma ortada olan, hamının anladığı və gördüyü realıq bundan ibarətdir: İrannın bütün cəhdlərinə baxmayaraq, hücumun məqsədinin Azərbaycan səfirliyinə və diplomatlarına qarşı qabaqcadan hazırlanmış terror aktı olduğu artıq bellidir. Və bu aktın ölkədəxili çalxalanmalardan başı dumanlanmış molla rejimi tərəfindən planlaşdırılan terror olduğuunu təsbitləmək üçün nə istintaqa, nə də təhqiqata ehtiyac var...

İmran BƏDİRƏNLİ,
"Xalq qəzeti"

Ağcabədi çörəkli rayondur

Etibarlı ərzaq bazası bir ölkənin iqtisadi sabitliyinin, sosial dayanıqlılığının və ümumi təhlükəsizliyinin mühüm təminatlarından biridir. Bu səbəbdən cəmiyyətin hər bir üzvünün əsas qida məhsullarına tələbatının tam ödənilməsi üçün davamlı olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilir.

Dünya bazarlarında enerji daşıyıcılarının qiymətinin artması, aparıcı ölkələrin maliyyə sistemində baş verən neqativ meyillər, əhalinin sayının çoxalması və regional münaqişələr nəticəsində ərzaq məhsulları ilə təchizat çətinləşir. İqlim dəyişikliyi, su ehtiyatlarının məhdudluğu və digər səbəblər də ərzaq məhsullarının dünya miqyasında qiymətlərini artıraçağını proqnozlaşdırır. Bu şəraitdə ərzaq idxalı sahəsində müəyyən çətinliklərin yaşanacağı istisna olunmur. Cəmiyyətin hər bir üzvünün əsas ərzaq məhsullarına olan tələbatının tam ödənilməsi isə problemlərin həllini gündəmə gətirir.

Azərbaycanın ən çox ehtiyac duyduğu ərzaq məhsulu buğdadır. Deməli, ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında regionların, o cümlədən Ağcabədi rayonunun üzünə böyük məsuliyyət düşür.

2022-ci ildə rayon üzrə cəmi 28198,7 hektar sahədə taxıl əkilib. Bunun da 19654,7 hektarı buğda, 8544 hektarı arpa sahələri olub. Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Sosial-iqtisadi inkişafın təhlili və proqnozlaşdırılması şöbəsinin müdiri müavini Muxtar Bağirov bildirir ki, ötən il 113 min 814 ton taxıl yığılıb. Məhsulun 80 min 701 tonu buğda, 33 min 113 tonu arpa olub. Məhsuldarlıq hektara 40,4 sentner təşkil edib. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən (30,9 sentner) 9,5 sentner çoxdur. Yüksək nəticəyə sahələrə arotexniki yardıma xidmət göstərilməsi, sertifikatlı toxumun seçilməsi, taxılın vaxtında suvarılması, gübrənin verilməsi təsir edib.

Onun sözlərinə görə, yüksək göstəricinin əldə olunmasının şərtləndirən səbəblərdən biri

“Xalq qəzeti”nin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə təmsilçiliyi işə başladı

Vətən müharibəsində 30 illik əsərətdən xilas edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə aparılan irimiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin qaynar mənzərəsi və əhatəli xronikası qəzetimizdə daim geniş əksini tapır. Bölgəyə Böyük Qayıdışı təmin etmək üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və nəzarəti ilə gerçəkləşdirilən bu əzəmətli tarixi prosesi daha yaxından və canlı surətdə işıqlandırmaq üçün redaksiyamızın hər iki iqtisadi rayonda təmsilçiliyi yenidən qurularaq Ağcabədi şəhərində “Xalq qəzeti”nin yeni müxbir məntəqəsi yaradılıb. Təcrübəli qələm sahibi, uzun illər müxtəlif media qurumlarında çalışmış Pünhan Əfəndiyev bu günlərdə qəzetimizin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə bölgə müxbiri kimi həmin məntəqədə fəaliyyətə başlayıb. Əməkdaşımızın Ağcabədi rayonundan hazırladığı xeyir-bərəkət mövzulu ilk yazısını oxucularımıza təqdim edirik.

də Ağcabədidə böyük həcmli təsərrüfatların yaradılmasıdır. Həmin təsərrüfatlar yeri gələndə öz potensiallarından istifadə edə bilərlər. Bu isə texnikadan, maliyyə resursundan, müasir suvarma sistemindən səmərəli istifadə olunmasına imkan verir. Məsələn, pivot tipli suvarmadan yararlanmaqla suvarma suyunu qənaət etmək, daha çox əkin sahəsini suvarmaq mümkündür. Belə vəziyyətdə torpaqdan qida maddələrinin yuyulmasının qarşısı alınır, onun münbitliyi əhəmiyyətli dərəcədə artır və təkrarən şoranlaşmaya məruz qalır. Beləliklə, bu, əkinə yararlı torpaqların qorunmasını şərtləndirir.

Şöbə müdirinin müavini deyir ki, bu gün Ağcabədidə taxıl istehsalının artırılmasında səpin üçün nəzərdə tutulan toxuma önəm verilir. Bu məqsədə hər il Ağcabədidə toxum sərği-satış yarmarkası keçirilir. Yarmarkada əkin materialı kimi sertifikatlı toxumlar üstünlük verməyi vacibliyi, yerli sərğaite və torpaq xüsusiyyətlərinə uyğun toxum seçimi, məhsuldarlığın artırılmasında arotexniki qulluğun rolu və digər mövzularda mütəxəssislər tərəfindən fikir mübadiləsi aparılır. Əsas məqsəd fermerlər üçün sertifikatlı toxumların əlçatanlığının təmin

olunmasıdır. Artıq fermerlər əvvəlki illərdə olduğu kimi, əlinə keçən taxılı deyil, sertifikatlı toxum əkilir.

Yığılan 113 min 814 ton taxılın satışı yüksək səviyyədə reallaşmışdır. Məhsulun çox hissəsini taxıl tedarükçüləri alıb. Satıcılar əsasən iri fermer təsərrüfatları olub. Kənd sakinləri, kiçik fermerlər isə məhsullarının bir hissəsini özlərinin şəxsi tələbatı üçün saxlayıblar, qalan hissəsini isə bazara çıxarıblar.

Bir kiloqram taxılın qiyməti mövsümə uyğun olaraq 50-60 qəpik arasında dəyişib. Taxılın qiymətinin baha olması fermerlərə imkan yaradır ki, zərərçəkmişlərin bəhrəsini görsünlər, bu il daha çox sahədə taxıl səsinslər.

2023-cü ildə Ağcabədidə 38 min 290,2 hektarda taxıl əkiləcək ki, bu da ötən ilin göstəricisindən təqribən 10 min hektar çoxdur. Əkinin 26 min 385,2 hektarı buğda, 11 min 905 hektarı arpa sahələridir. 2524 hektar sahə isə xəşil üçün ayrılıb.

Həmsöhbətimin sözlərinə görə, rayonun taxılçıları dövlətin dəstəyindən yararlanaraq ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinə öz töhfələrini verəcək, intensiv becərmə texnologiyalarının tətbiqi ilə taxıl istehsalını artıracaq və daxili bazarın keyfiyyətli məhsulları ilə təminatını və ərzaq

təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə xidmət edəcəklər.

Qeyd edim ki, taxılın məsuldarlığı Ağcabədidə olduğu kimi, digər regionlarda da 45-50 sentnerə çatdırılıb, ərzaq buğdasına olan tələbatımızı ödəməyə olarlıq. Nəticədə hər il buğda idxalı ilə əlaqədar xərəcə axan vəsait ölkəmizdə qalır. Məsələn, 2022-ci ildə xaricdən 398 milyon 9 min dollar dəyərində 1 milyon 167 min 957 ton buğda idxal edilmişdir. 2022-ci ildə ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 341 dollar (579 manat), 2021-ci ilin eyni dövründə orta qiymət 282 dollar (480 manat) təşkil edib. Bu da onu göstərir ki, buğdanın idxal dəyəri artıb.

Ərzaq təhlükəsizliyinin, xüsusən də taxıla olan tələbatın yerli istehsal hesabına təmin edilməsini isə qarşıdakı dövr ərzində bəzi parametrlər üzrə olduqca vacibdir. İlk növbədə ona görə ki, Azərbaycanın ərzaq məhsulları ilə təminatı sahəsində xarici asılılıq tam aradan qalxır və dünya iqtisadiyyatında global maliyyə böhranı kimi fəsadlar, eləcə də bu qəbildən olan digər problemlər ölkəmizin ərzaq ilə təminatında heç bir çətinlik yaratmır.

Pünhan ƏFƏNDİYEV,
“Xalq qəzeti”nin bölgə müxbiri

Enerji: özümüzə də çatır, özgəyə də satırıq

Prezident İlham Əliyev respublikaya rəhbərlik etdiyi 19 ildən artıq bir müddətdə ölkəmizin elektroenergetika sistemində daim diqqət və qayğı göstərib. Ötən müddətdə bu sahədə genişmiqyaslı layihələr gerçəkləşdirilib, yenidənqurma, tikinti işləri vüsət alıb. Dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə hazırlanan Reabilitasiya Proqramı çərçivəsində energetika sistemi əsaslı şəkildə modernləşdirilib, “itirilmiş” generasiya gücləri bərpa edilmişdir.

Dövlətimizin başçısının 25 oktyabr 2022-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasında elektrik enerjisi təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlərin həyata keçirilməsi haqqında” Sərəncamı da ölkənin elektrik enerjisi ilə fasiləsiz təminatını daha da gücləndirmək, təhlükəsizliyini maksimal səviyyədə əldə etməsini şərtləndirmək baxımından mühüm önəm daşıyır.

Adıçəkilən sərəncamda “Azərbaycan” İstilik Elektrik Stansiyasının (IES) modernləşdirilməsi respublikanın enerji dayanıqlılığının təmin olunması, əlavə generasiya güclərini yaradılması, enerji tələbatının qarşılınması, ixrac imkanla-

rik mərhələsində nələ yaşanacağı bu gün aydın təəvvür edilir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev təməlləşdirilmiş mərasimlərdə nitqində bununu bağlı deyib: “Ümumi generasiya gücü 2400 meqavat olan stansiya ölkəmizin nəinki enerji potensialını, ümumiyyətlə, sənaye potensialının böyük hissəsini ödəyərək imkan verdi ki, hətta müstəqilliyimizin ən ağır illərində, ilk illərdə Azərbaycanda elektrik enerjisi ilə təchizat təmin edilmiş. Halbuki o vaxt Bakıda və Azərbaycanın müxtəlif yerlərində yaşayış insanlar yaxşı xatırlayırlar ki, o dövrdə hətta elektrik enerjisi kəsilib, kəşir var idi, özümüzü təmin edə bilmirdik. Amma buna baxmayaraq,

Ekspert rəyi

Samir HEYDƏROV,
İqtisadçı-ekspert

Prezident İlham Əliyev müstəqillik dövrünün 1280 MVt gücündə ən böyük İstilik Elektrik Stansiyasının təməlləşdirilməsi mərasimindəki çıxışı ilə Azərbaycanın energetika sisteminin inkişafında yeni bir mərhələnin başladığını bəyan etdi. Ümumiyyətlə, bu çıxış deyirdim ki, ulu öndərimizin respublikamızda energetika sisteminin əsasını qoyduğu vaxtdan indiyədək olan uzun bir zamanın mənzərəsi, eyni zamanda, gələcəyin yol xəritəsi idi. Doğrudan da, dövlət başçımızın çıxışında mövcud sahədə dahi şəxsiyyətin, eləcə də özünün indiyədək həyata keçirdiyi qlobal layihələr, perspektivdə isə reallaşdırılacaq tədbirlər öz əksini tapdı.

Lakin burada əsas diqqət ölkəmizin energetika sisteminin gələcək fəaliyyətinə yönəltmək istədir. Əvvəlcə onu qeyd edim ki, yeni İstilik Elektrik Stansiyasının layihəsinin icrasına başlanılması, təxminən 1300 meqavat gücündə olan stansiyanın təməlinin qoyulması ilə Azərbaycanın enerji potensialı böyük dərəcədə güclənəcək. Dövlətimizin başçısının çıxışında vurğulandığı kimi, bu, respublikamızın enerji təhlükəsizliyinə verilən növbəti töhfə olacaq, yüzlərlə yeni iş yeri yaranaacaq və beləliklə, ölkəmiz öz imkanlarından tam yararlanaraq həm daxili tələbatı ödəyəcək, həmçinin elektroenergetikanın inkişafını yeni inkişaf mərhələsinə qaldıracaq.

Digər tərəfdən, belə bir infrastrukturun yaradılması təbii qaz təchizatında böyük irəliləyiş şərtləndirəcək. Başqa sözlə, Mingəçevir İstilik Elektrik Stansiyasının istismara verilməsi ilə şərti yənaçanın sərffiyatı kifayət qədər aşağı düşəcək. Belə bir vəziyyət isə il ərzində təqribən 1 milyard kubmetr qaza qənaət etməyə şərait yaradacaq. Bu cür bir imkanın mövcudluğu isə Avropa məkanında Azərbaycan qazına böyük tələbatın ödənilməsində, Avropa

ölkələrinin enerji təhlükəsizliyində növbəti töhfə olacaq.

Mütəxəssislərin fikrincə, istilik elektrik stansiyası istismara verildən sonra infrastrukturun müasir standartlara cavab verməsi sayəsində karbon qazının miqdarı təxminən 2 milyon ton səviyyəsində azalacaq və bununla da ətraf mühitin xeyli dərəcədə yaxşılaşması təmin olunaçaq.

Yeri gəlmişkən, ümumi dəyər təqribən 400 milyon dollar qədər olacaq adıçəkilən stansiya ölkəmizin daxili resursları çərçivəsində inşa ediləcək və təxminən 1300 meqavat gücü ilə istismar olunacaq. Obyektin tikintisinə ödəniləcək vəsaitin 60 faizi “Azərenerji”nin öz hesabına, qalan 40 faizi isə kreditlər vasitəsilə reallaşacaq.

Sonda qeyd edim ki, istilik elektrik stansiyası xarici tərəflərlə birlikdə inşa olunacaq. Başqa sözlə, infrastruktur layihəsi “Azərenerji” ilə İtaliyanın “Ansaldo” şirkəti arasında imzalanmış müqavilə əsasında gerçəkləşdiriləcək.

Yeri gəlmişkən, adıçəkilən xarici şirkət Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə böyük enerji potensialını da araşdırır və bu istiqamətdə “Azərenerji” ilə birlikdə tərəfdaşlıq çərçivəsində fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan–İtaliya

Müttəfiqlikdən enerji tərəfdaşlığına

Azərbaycan–İtaliya münasibətlərinin çoxillik tarixi var. Keçən əsrin sonlarında ölkəmizin müstəqilliyinə qovuşması ilə bu münasibətlər yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Ötən müddətdə dövlət başçılarının, eləcə də bir sıra hökumət nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərləri ölkələrimiz arasında siyasi dialoqun genişlənməsinə səbəb olub. Bu da bir çox sahələrdə əlaqələrin inkişafına təkan verib. Artıq uzun illərdir ki, dost ölkələr olan Azərbaycan və İtaliya strateji tərəfdaş kimi bir çox sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq edirlər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2022-ci il sentyabr ayının 1-2-də İtaliyaya işgüzar səfəri isə ölkələrimiz arasında münasibətlərə yeni impuls gətirib. Xatırladıq ki, Prezident İlham Əliyevin sentyabrın 1-də İtaliya Respublikasının Prezidenti Sergio Mattarella və Nazirlər Şurasının Sədri Mario Draqi ilə görüşləri zamanı ölkələrimiz arasında münasibətlərin mövcud vəziyyəti və gələcək perspektivləri ilə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılmışdı. Dövlətimizin başçısı səfər çərçivəsində, həmçinin bir sıra tədbirlərdə iştirak etmiş, faydalı görüşlər keçirmişdi.

Həmin səfərin yadda qalan məqamlarından biri də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sentyabrın 2-də Çernobio şəhərində İtaliyanın “İ Sole 24 Ore” qəzetinə verdiyi müsahibədə səsləndirdiyi fikirlər olmuşdu. Müsahibə zamanı ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin və strateji tərəfdaşlığın yüksək səviyyədə olması diqqətə çatdırılan dövlətimizin başçısı qeyd etmişdi ki, hazırda Avropa İttifaqı-Azərbaycan tərəfdaşlığı çərçivəsində İtaliya ilə əməkdaşlığımız ən yüksək səviyyədədir. Prezident onu da vurğulamışdı ki, İtaliya Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə yaxınlaşmasını, NATO ilə daha sıx əməkdaşlıq qurmaq səylərini hər zaman dəstəkləyib.

Fevralın 13-də Bakıda “Gülüstan” sarayında müstəqillik dövrünün 1280 MVt gücündə ən böyük İstilik Elektrik Stansiyasının təməlləşdirilməsi mərasimində çıxış edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanla İtaliya arasında əlaqələrin mövcud vəziyyətinə toxunaraq deyib: “İtaliya bizim strateji tərəfdaşımızdır. İtaliya ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlığa dair iki sənəd imzalanmışdır, yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər təşkil edilmişdir. Bu ilin yanvar ayından başlayaraq İtaliyanın yeni hökumətinin üç naziri artıq Azərbaycana səfərlər etmişlər – müdafiə naziri, energetika naziri və

bu gün şirkətlər və “Made in Italy” naziri. Cəmi bir ay ərzində, - yeni, birinci səfər yanvarın 11-də olmuşdur, - yeni hökumətin 3 naziri Azərbaycanca səfərdə olub. Bu, bizim əlaqələrimizin, doğrudan da, nə qədər yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir”.

Dövlət başçısı İtaliyanın “Ansaldo” şirkətinin yeni istilik elektrik stansiyasının tikintisində iştirakını fəal əməkdaşlığın məntəqi nəticəsi kimi dəyərləndirib. İtaliya şirkəti ilə “Azərenerji” ASC arasında əlaqələrin bu məsələdə həlledici rol oynadığını vurğulayan Prezident İlham Əliyev azad edilmiş Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə böyük quruculuq-bərpa işlərinin gətirdiyi bir dövrdə tərəfdaşlıq çərçivəsində reallaşdırılan nəhəng enerji layihələrinin həyata vəsiqə alması ilə qoyulub. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycanla yaradılmış siyasi sənədli və əvvəlki investisiya mühtə xarici şirkətlərdə ölkəmizin karbohidrogen ehtiyatlarına marağı xeyli artırır. Beləliklə, 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda imzalanmış “Əsrin müqaviləsi” Xəzər regionunu, o cümlədən ölkəmizi geniş əməkdaşlıq məkanına çevirib. Elə həmin dövrdən etibarən İtaliyan şirkətləri də Azərbaycanca həyata keçirilən neft-qaz layihələrində yer almağa başlayıblar. Beləliklə, İtaliyanın “Saipem”, “Eni”, “Acip” və digər şirkətləri bir sıra neft layihələrinin fəal iştirakçılarına çevriliblər.

Bu baxımdan Azərbaycanda uğurlu əməkdaşlıq tarixi olan “Saipem” şirkətinin fəaliyyəti xüsusi qeyd edilməlidir. Belə ki, adıçəkilən şirkət Azərbaycanca reallaşdırılan ən mühüm neft-qaz layihələrində əsas tərəfçisi olub. “Şahdəniz” qaz-kondensat yatağının işlənməsi layihəsində yer alan “Saipem” Azərbaycan qazının Avropaya nəqlinin bütün proseslərində də fəal iştirakçısı olub. Şirkət, həmçinin Azərbaycan və Gürcüstanda Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi layihəsində iştirakçıdır. Çıxışında Azərbaycan elektrik enerjisinin də Avropa məkanına çatdırılacağına vurğulayan dövlətimizin

başçısı bu məqsədlə keçən ilin dekabr ayında imzalanmış anlaşma memorandumu xatırladı, ölkəmizin potensialını, o cümlədən yaşıl enerji potensialının Avropa üçün yeni imkanlar açacağına bəyan etdi. Bütövlükdə isə, Prezident İlham Əliyevin təbircinə desək, İtaliya-Azərbaycan əlaqələri təkcə iki ölkənin deyil, böyük coğrafiyanın maraqlarının təminatıdır.

Göründüyü kimi, İtaliya Azərbaycanın enerji sahəsində fəal tərəfdaşlarından biridir. Bu sahədə əməkdaşlığın təməli isə ümummilli lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu Azərbaycanın yeni neft strategiyası çərçivəsində reallaşdırılan nəhəng enerji layihələrinin həyata vəsiqə alması ilə qoyulub. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycanca yaradılmış siyasi sənədli və əvvəlki investisiya mühtə xarici şirkətlərdə ölkəmizin karbohidrogen ehtiyatlarına marağı xeyli artırır. Beləliklə, 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda imzalanmış “Əsrin müqaviləsi” Xəzər regionunu, o cümlədən ölkəmizi geniş əməkdaşlıq məkanına çevirib. Elə həmin dövrdən etibarən İtaliyan şirkətləri də Azərbaycanca həyata keçirilən neft-qaz layihələrində yer almağa başlayıblar. Beləliklə, İtaliyanın “Saipem”, “Eni”, “Acip” və digər şirkətləri bir sıra neft layihələrinin fəal iştirakçılarına çevriliblər.

Bu baxımdan Azərbaycanda uğurlu əməkdaşlıq tarixi olan “Saipem” şirkətinin fəaliyyəti xüsusi qeyd edilməlidir. Belə ki, adıçəkilən şirkət Azərbaycanca reallaşdırılan ən mühüm neft-qaz layihələrində əsas tərəfçisi olub. “Şahdəniz” qaz-kondensat yatağının işlənməsi layihəsində yer alan “Saipem” Azərbaycan qazının Avropaya nəqlinin bütün proseslərində də fəal iştirakçısı olub. Şirkət, həmçinin Azərbaycan və Gürcüstanda Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi layihəsində iştirakçıdır. Çıxışında Azərbaycan elektrik enerjisinin də Avropa məkanına çatdırılacağına vurğulayan dövlətimizin

Kəmərinin (TAP) ofşor hissəsinin tikintisi layihəsinin podratçılardan biri kimi fəaliyyət göstərir. “Saipem” SOCAR-la əməkdaşlıq çərçivəsində Azərbaycandan kənarada reallaşdırılan bir sıra layihələrin də mühüm tərəfdaşlarından biridir.

Hazırda İtaliyaya TAP layihəsinin reallaşmasında mühüm rol oynayır. Xatırladıq ki, TAP Türkiyə-Yunanistan sərhədində birbaşa TANAP-la birləşərək Yunanıstan, Albaniya ərazilərindən, eləcə də Adriatik dənizindən keçib təbii qazı Cənubi İtaliyaya nəql edir. Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyev İtaliya ilə enerji sahəsində əməkdaşlıqdan bəhs edərkən deyib: “Azərbaycan İtaliya üçün bir nömrəli xam neft təchizatçısıdır. İtaliyanın xam neft istehlakının 17 faizi Azərbaycanın payına düşür. On beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan İtaliyaya xam neft ixrac edir və bu müddət ərzində heç bir problem, heç bir fors-major hadisəsi olmamışdır. Yeni Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi özünü təsdiqləyib”.

Azərbaycanın neft-qaz sektorunda reallaşdırılan “Eni-Acip” şirkəti isə “Kürdaş” blokunun kaşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü sahəsində iştirakçısıdır. Bundan əlavə, İtaliyanın “LUKACIP”, “Maire Technimot”, “Amec Foster Wheeler”, “Edison” kimi şirkətləri ilə neft-qaz, emal və neft-kimyə sahəsində uğurlu əməkdaşlıq əlaqələri mövcuddur.

Ölkələrimiz arasında iqtisadi əlaqələr təkcə neft-qaz və enerji sektoru sahəsi ilə məhdudlaşmır. Son illər dost ölkənin şirkətlərinin Azərbaycanın qeyri-neft sektoruna marağı xeyli artıb. Ötən müddətdə bu sahədə möhkəm əməkdaşlığın təməli qoyulub. Hazırda Azərbaycanın sənaye, tikinti, ticarət, kənd təsərrüfatı, rabitə, xidmət və s. sektorlarında İtaliyanın 100-dən artıq şirkəti fəaliyyət göstərir. Bütövlükdə isə İtaliya şirkətləri ölkəmizin neft-qaz və qeyri-neft sektorlarında dəyərli milyard dollarla ölçülən çoxsaylı layihələrdə podratçı kimi iştirak edirlər. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq təkcə energetika sahəsi ilə məhdudlaşmır. İtaliya Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, 2022-ci ildə Azərbaycanla İtaliya arasında 9 milyard 663 milyon 178,4 min ABŞ dolları məbləğində ticarət əməliyyatları aparılıb. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2021-ci ildə bu rəqəm 4 milyard 568 milyon 782,7 min manat təşkil edib.

Mirbəğir YAQUBZADƏ,
“Xalq qəzeti”

rının artırılması, ətraf mühitin qorunması, elektrik enerjisinin istehsalında təbii qaza qənaət edilməsi, iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı baş verən kateklizmlərin qarşısının alınması və regionda yeni iş yerlərinin açılması baxımından xüsusi əhəmiyyətə malik olduğu bir daha diqqətə çatdırılır.

Prezident İlham Əliyev bütün bunlar barədə fevralın 13-də Bakıda “Gülüstan” sarayında müstəqillik dövrünün 1280 MVt gücündə ən böyük İstilik Elektrik Stansiyasının təməlləşdirilməsi mərasimindəki çıxışında ətraflı bəhs edib. Dövlətimizin başçısı nitqində bu mühüm, eyni zamanda, nəhəng infrastrukturun – Mingəçevir Elektrik Stansiyasının gələcəkdə – 2025-ci ildə istifadəyə verilməyəcəyi, bununla da ölkəmizin enerji potensialının böyük dərəcədə güclənəcəyini, şəhərin isə Azərbaycanın elektroenergetika mərkəzi kimi önəminin daha da artacağına bildirib. “Önsüz da Mingəçevir hazırda elektroenergetika sahəsində bizim əsas şəhərimizdir. Mingəçevirdə fəaliyyət göstərən elektrik stansiyası bu gün ölkəmizin elektrik enerjisinə ehtiyacının böyük hissəsini ödəyir, - deyə ölkə rəhbəri vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyevin çıxışında qeyd edildiyi kimi, Mingəçevirin Azərbaycanın, ümumiyyətlə, Qafqazın enerji mərkəzinə çevrilməsi, respublikamızın enerji təhlükəsizliyinin gerçəkləşməsi məhz ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Dahi şəxsiyyətin uzaqgörənliyi, təşəbbüsü və rəhbərliyi sayəsində bu şəhərdə 1981-ci ildə istismara buraxılan “Azərbaycan” İstilik Elektrik Stansiyasının önəmi ölkəmizdə mövcud sahənin kifayət qədər hissəsini ödəyir, - deyə ölkə rəhbəri vurğulayıb.

əsas yükü o zaman məhz Mingəçevir Elektrik Stansiyası öz üzünə götürmüşdür”.

Ölkə rəhbərinin çıxışında vurğulandığı kimi, təbii ki, illər keçdikcə hər bir infrastrukturda olduğu kimi, Mingəçevir Elektrik Stansiyasında da yenidənqurma zərurəti yaranır. Dövlətimizin başçısının göstərişi ilə 2018-ci ildə stansiyanın tamamilə yenidən qurulması prosesinə başlandı və qısa müddətdə-iki il ərzində 8 blok tamamilə təzələnərək istismara buraxıldı. Bununla da, iki il bundan əvvəl adıçəkilən stansiya ilkin gücü ilə fəaliyyətə başladı və 2400 meqavat generasiya gücünə malik oldu. Beləliklə, Mingəçevir Elektrik Stansiyasının bərpa-yenidənqurma layihəsinin uğurlu icrası nəticəsində təqribən 600 meqavatdan çox itirilmiş gücü “geri qaytarıldı”. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, əslində, bu, böyük bir stansiyanın yenidən tikintisinin ifadəsi idi.

Dövlətimizin başçısı çıxışında bu stansiyanın Vətən savaşında oynadığı önəmli rol barədə fikirlərini diqqətə çatdırıb. Ölkə rəhbəri erməni faşizminin ikinci Qarabağ müharibəsində uduzduğunu, bunun əvəzində isə Azərbaycanın hələ bir nəhəng, eyni zamanda, böyük əhəmiyyətə malik infrastrukturunu dağıtmaqqla əsas almağa cəhd göstərdiyini xatırladı. “Döyüş meydanında məğlub olan Ermənistan Azərbaycanın müli obyektlərində də atəşə tutdu, yüzlərlə yaşayış evi tamamilə dağıdılmışdır, yüzə yaxın dinc insan həlak olmuşdur, o cümlədən Mingəçevir Elektrik Stansiyası da atəşə tutulmuşdur. Bu raketlərin bir çoxu Azərbaycanın hava hücumuna qarşı müdafiə sistemləri tərəfindən məhv edildi, bəziləri isə hədəfə dəymədi. Yəni, döyüş meydanında məğlub olan Ermənistan məhz Azərbaycanın elektrik potensialının əsas mərkəzinə sirdən çıxarmaq istəyirdi. Ancaq buna nail ola bilmədi”, - deyə ölkə rəhbəri bildirdi.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”

İşğaldan azad olunan ərazilərdə tikinti işlərinin miqyası və dinamikası bu il daha da artacaq

Ağdamda şəhərsalma məsələləri üzrə işçi qrupunun iclası keçirilib

Ağdam şəhərindəki Konfrans Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həll edilməsi üçün yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində fəaliyyət göstərən İdarələrarası Mərkəzin Şəhərsalma məsələləri üzrə işçi qrupunun iclası keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov, Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri müavini Nüsrət Süleymanov, Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci namiqi Hümətov, "Azərişiq", "Azersu", "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı", ANAMA, Qarabağ İqtisadi Rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti və digər qurumların təmsilçiləri iştirak ediblər.

Iclasda Ağdamda aparılan tikinti-quruculuq işləri, o cümlədən rayonun ilk bərpa ediləcək kəndlərinin tikinti layihələri, miniatemizləmə, Ağdam şəhərinin daxili yol-küçə şəbəkəsinin layihələndirilməsi istiqamətində görülmüş işlər, bərpa ediləcək yaşayış məntəqələrinin elektrik enerjisi, su təminatı, eləcə də infrastruktur təminatı obyektləri üzrə görüləcək işlərin vəziyyəti müzakirə edildi.

İşçi qrupunun rəhbəri, Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini Namiq Hümətov bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin 2022-ci il 16 noyabr tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı" təsdiq olunub. Dövlət Programının icrası üzrə Tədbirlər Planında hər bir yaşayış məntəqəsi üçün konkret hədəflər və tələblər qoyulub. İşçi qrupda təmsil edilən bütün qurumlar nəzərdə tutulan işlərin həyata keçirilməsi üçün səfərbər olunmalıdırlar.

Bu il işğaldan azad olmuş bütün ərazilərdə genişmiqyaslı tikinti-quruculuq işlərinə başlanılacağını deyən işçi qrupunun rəhbəri bildirdi ki, Ağdam şəhərində və kəndlərdə ərazi planlaşdırma işləri artıq bitib. Tikinti layihələri də yekunlaşmaq mərhələsindədir və kəndlərin tikintisinə başlanılacaq.

Iclasda çıxış edən Qarabağ İqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük

Qayıdışa dair I Dövlət Programı" çərçivəsində görülən işlərdən, nəzərdə tutulan layihələrdə danışıb. Bildirdi ki, Tərtər rayonunun Taliş kəndində tikinti işlərinin birinci mərhələsi yekunlaşmaq üzrədir, fevralın sonunadək bu iş başa çatdırılacaq və həmin ərazi 20 ailənin köçürülməsi üçün hazır olacaq. Ümumilikdə 2024-2026-cı illərdə Ağdam rayonunda 9690, Füzuli rayonu üzrə 5634, Tərtər rayonu üzrə 368, Xocavənd rayonu üzrə 307 olmaqla, cəmi 15 min 999 fərdi ev və mənzil tikilməsi nəzərdə tutulur.

Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri müavini Nüsrət Süleymanov Əlaqələndirmə Qərargahının ötən iki ildən artıq dövr ərzində fəaliyyətindən, qarşıda duran işlərdən danışıb. Bildirdi ki, 2023-cü ildə işğaldan azad olunan ərazilərdə həyata keçirilən tikinti-quruculuq işlərinin miqyası, dinamikası daha da artacaq. Bu baxımdan praktikliyi təmin etmək məqsədilə işçi qruplarının iclasları işğaldan azad olmuş ərazilərdə keçirilməlidir. Məsələlər yerində müzakirə olunmalı, müvafiq ərazilərə, layihələrə baxışlar keçirilməlidir. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"nın icrasında işçi qruplarının xüsusi rolu olmalıdır.

Qarabağ İqtisadi Rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti publik hüquqi şəxsin icraçı direktoru Övsət Həmidov Ağdam şəhərində həyata keçirilən tikinti-quruculuq işləri barədə məlumat verib. Qeyd edib ki, istər miniatemizləmə, istərsə də baza

infrastrukturun qurulması sahəsində vacib işlər görülüb. Avtomobil və dəmir yolları, elektrik xətlərinin çəkilməsi istiqamətində layihələr yekunlaşır. Həmçinin sosial-iqtisadi infrastrukturun qurulması istiqamətində işlər görülməkdədir. Ağdamın 1 nömrəli məktəbində, həmçinin tarixi-mədəni abidələr də restavrsiya işləri aparılır. Eləcə də şəhərdaxili yaşayış məhəllələrinin konsept layihələrinin işlənilməsi və işçi layihələrin işlənilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılmaqdadır. Artıq cari ilin ortasından bir sıra yaşayış məhəllələrinin tikintisinə başlanılması nəzərdə tutulub. Dövlət Programında da göstərilirdi ki, 2026-cı ilin sonunadək növbəti Ağdam şəhərinə, eləcə də ətraf kəndlərə insanların qayıtmasını təmin etməyi qarşımıza məqsəd qoyulub. Ağdam şəhərinə və ətraf kəndlərə 42 min addımın köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Diqqətə çatdırılıb ki, Kəngərli, Sarıcalı və Xıdırli kəndlərinin 1-ci və 2-ci mərhələ üzrə işçi layihə-smeta sənədləri hazırlanaraq ekspertizaya təqdim edilib. Ağdam rayonunun Eyyvaxanbəyli kəndində, Açıqlı və Nesilartırma Mərkəzinin konsepsiyası təsdiqlənib.

Ağdam şəhərinin layihələndirmə və tikinti işlərinə şəhər mərkəzinə formalaşdırılan tarixi mərkəzdən başlanılması qərarına alınıb. Bu hissəyə Cümə

məscidi, İşğal muzeyi, Pavilyon, Bayraq meydanı və Pənahəli xanım imarəti aiddir. Ağdam şəhərinin birinci yaşayış məhəlləsində 1139 mənzilin tikintisi və 4977 nəfərin köçürülməsi planlaşdırılır. İkinci yaşayış məhəlləsində 1261 mənzil tikiləcək və 5510 nəfər köçürüləcək. Hər iki faza üzrə işçi layihələrin hazırlanması üçün müqavilələr bağlanıb.

Zəfər muzeyi və açıq hava altında işğal muzeyinin sol tərəfində isə üçüncü və dördüncü yaşayış məhəlləsi yerləşəcək. Üçüncü yaşayış məhəlləsində 1239 mənzil inşa ediləcək və 5327 sakin köçürüləcək. Dördüncü yaşayış məhəlləsində isə 892 mənzil inşa ediləcək və 3835 nəfər köçürüləcək. Şəhərin şimalında salı-

Şəkiddə "Heydər Əliyev İli" nə həsr olunan tədbir

"Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən ulu öndərin zəngin və çoxşaxəli irsinə həsr olunan silsilə tədbirlər həyata keçirilir. Bu münasibətlə nazirliyin Şəki regional ədliyyə idarəsində regionun ədliyyə işçiləri və könüllüləri üçün "Heydər Əliyev və dövlət gənclər siyasəti" mövzusunda tədbir təşkil olunub. Tədbirdə regional idarənin, YAP rayon Təşkilatının, Gənclər və İdman idarəsinin əməkdaşları, bölgənin 80-ə yaxın ədliyyə işçisi və könüllüləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə ümummilli liderin Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri qoyulub, əziz xatirəsi ehtiramla anılıb və mərkəzdə ulu öndərin mənalı ömür yolundan bəhs edən maraqlı eksponatlarla tanışlıq olub.

Sonra başlanan tədbirdə Dövlət Himni səsləndirilib, ulu öndərin əziz xatirəsi, Azərbaycanın müstəqilliyi və azadlığı uğrunda canından keçmiş şəhidlərin ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Şəki regional ədliyyə idarəsinin reisi Abdulla Yusifov çıxış edərək dahi öndərin xalqımız və dövlətimiz qarşısında misilsiz xidmətlərindən danışıb, yubiley ili ilə əlaqədar keçirilən

tədbirlərə toxunub.

Tədbirdə demokratik hüquqi dövlət quruluşunda Heydər Əliyevin irsindən, dövlət gənclər siyasətindən bəhs olunub, çıxışlar edilib.

Gənclər ulu öndərin dövlətçilik ideyalarının hər kəsə nüsxə olduğunu və ondan daim bəhrələndiklərini söyləyiblər.

Sonda əbədiyaşar liderin tarixi xidmətlərinə, o cümlədən dövlət gənclər siyasətinə həsr olunan film nümayiş etdirilib.

İlqar HƏSƏNOV,
"Xalq qəzeti"nin bölgə müxbiri

Müdafiə naziri azad edilmiş ərazilərdə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin göstərişinə əsasən Azərbaycan Ordusunda aparılan islahatlar çərçivəsində müasir hərbi infrastrukturun yaradılması, eləcə də bölmələrin döyüş hazırlığını yüksəldilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər davam etdirilir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti azad edilmiş ərazilərdə tikintisi davam edən bir neçə hərbi obyektə də görülən işlərlə tanış olub.

Məruzə olunub ki, şəxsi həyatın xidmətdə fəaliyyətinin yüksək səviyyədə təşkil üçün burada qarargah binası, yataqxana, xidməti otaqlar, hamam-camaşırxana kompleksi, tibb məntəqəsi və digər

infrastruktur obyektləri, eləcə də hərbi qulluqlar və onların ailə üzvləri üçün yaşayış binası tikilib. Bütün obyektlərin müasir avadanlıqlarla təchiz olunmasının nəzərdə tutulduğu qeyd edilib.

Tikinti-quruculuq işlərinin gedişatını yoxlayan müdafiə naziri inşaatın keyfiyyətli aparılması və vaxtında başa çatdırılması ilə bağlı aidiyyəti üzrə müvafiq tapşırıqlar verib.

"Xalq qəzeti"

Pensiyaların artımı davamlı olacaq

Əhalinin sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılması Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin prioritetini təşkil edir. Bunun davamı olaraq, 2023-cü ildə ölkəmizdə emək pensiyaları növbəti dəfə artırıldı. Bugünlərdə pensiyaçılar yanvar və fevral aylarının artımını bir yerdə aldılar. Son vaxtlar sosial şəbəkələrdə pensiyaların yenidən artırılacağı barədə xəbərlər yayıldı.

vesaitin bu istiqamətdə xərclənməsi nəzərdə tutulub.

Komitə sədri 2023-cü ilin yanvarından pensiyaların 14,7 faiz artırıldığını, fevralın 1-dən isə minimum pensiyaların 240 manatdan 280 manata çatdırıldığını vurğulayaraq bildirdi:

"Hər bir sosial islahat paketinin prioritetini pensiyaçıların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi təşkil edir. Yeni islahatlara uyğun olaraq pensiyaların orta aylıq məbləği artaraq 2023-cü ilin əvvəlindən 423, yaşa görə isə 456 manata çatıb. Bu rəqəmlər orta aylıq pensiyada 2022-ci ildə müqayisədə 14 faiz, 2018-ci ilə nisbətən isə 2 dəfə artım deməkdir. Göründüyü kimi, ölkəmizdə sosial islahatlar paketinin qəbul edilməsi əhalinin rifahının yaxşılaşdırılmasına yönəlib. Azərbaycan pensiyalarının alıcılıq qabiliyyətinə görə MDB məkanında birinci, nominal məbləğinə görə ikinci yerdədir.

M. Kiliyev pensiyaların yenidən artırılacağı ilə bağlı yayılan xəbərlərə də aydınlıq gətirdi:

"Azərbaycanda pensiyaların artımı dedikdə iki hal başa düşülür. Bunlardan biri minimum pensiya məbləğinin, digəri isə pensiyaların məbləğinin indeksləşdirilməklə artırılmasıdır. Birinci halda artım ancaq emək pensiyasının minimum həddinə şamil olunur.

Pensiyaların indeksləşdirilərək artırılması hər ilin əvvəlində həyata keçirilir. Bunun da əsas məqsədi pensiya məbləğinin alıcılıq qabiliyyətinin təmin edilməsidir. Ölkə qanunvericiliyinə görə, hər ilin əvvəlində Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə bütün növ emək pensiyalarının sigorta hissəsi indeksləşdirilərək artırılır. Bu hal ildə bir dəfə baş verir. Pensiyaların indeksləşdirilərək artırılması hər il yanvarın 1-nə ondan əvvəlki il üzrə Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı orta aylıq eməkhaqqının illik nominal artımına uyğun olaraq reallaşdırılır. Yeni, əvvəlki il eməkhaqqı nə qədər artıbsa, növbəti il bütün növ pensiyalar da o qədər artırılır.

Məsələn, 2021-ci il orta aylıq eməkhaqqı artımı 3,4 faiz olduğun-

dan həmin il pensiyalar da bu qədər artırıldı. Bununla belə, inflyasiya göstəricisi nəzərə alınaraq həmin il ərzində pensiyaçılara 3,4 faizlik artımdan əlavə 200 manat maddi yardım edildi. Bu il isə həmin məbləğ hər ay 16,7 manat olmaqla pensiyalara əlavə edildi. İndeksleşmə də bu məbləğin əlavə edildikdən sonra alınan göstəriciyə tətbiq olundu. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı orta aylıq eməkhaqqının illik nominal artımına uyğun olaraq 2023-cü ilin yanvar ayından bütün növ pensiyalar 14,7 faiz artırıldı.

Deputat əlavə etdi ki, pensiyaların növbəti dəfə artımı "Sosial sigorta haqqında" Qanunda yeni dəyişikliklərdən sonra baş verə bilər?"

"Bu dəyişikliklər komitemizdə müzakirə edildikdən sonra parlamentin plenar iclasına tövsiyə olundu. Dəyişiklik Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun sərbəst vəsaitinin investisiyaya yönəldilməsinə imkan verəcək. Dəyişikliyin ümumi mahiyyəti ondan ibarətdir ki, fond sərbəst vəsaitini əsas riskli sahələrə investisiya edərək, öz gəlirlərini artırmaqla, bu isə fonda imkan verəcək ki, pensiya artımları daxil olmaqla fərqli istiqamətlərə daha çox vəsait ayıra bilsin.

Bütövlükdə, məqsəd əlavə gəlir mənbəyinin formalaşdırılması vasitəsilə pensiya təminatı sisteminin dayanıqlılığının artırılması, eləcə də sosial müdafiə və təminat sahələrində davamlı islahatların aparılmasına imkan verməkdir. Bu isə o deməkdir ki, sərmayə mexanizmi növbəti illərdə pensiya məbləğlərində yeni artımlara imkan yaradacaq. Nəticədə, bu, pensiya təminatının da gücləndirilməsinə xidmət edəcək.

B.ƏLİQİSMƏT,
"Xalq qəzeti"

Transxəzər: Yeni əsrdə yeni nəqliyyat marşrutu

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Orta Dəhliz layihəsinin mühüm komponentləri sırasında Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı xüsusi yer tutur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 17-də Davosda Çinin CGTN televiziya kanalına verdiyi müsahibə zamanı Azərbaycanın geniş bir coğrafiyanı əhatə edən "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə ilk günlərdən fəal şəkildə qoşulduğunu bildirərək deyib: "Biz mövqad olmayan infrastruktur investisiya yatırmağa başladığımız. Beləliklə, bu illər ərzində, daha daqıq desək, son 10 il ərzində biz Xəzər dənizində ən böyük ticarət limanlarından birini, bəlkə də ən böyüyünü inşa etdik. Onun yüksək qabiliyyəti 15 milyon ton və biz onu 25 milyon tona qədər artıracağıq. Biz Xəzər dənizi ilə yükləri daşımaq üçün gəmiqayırma zavodunu inşa etdik."

Şərqlə Qərb arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycan hava məkanı ilə daşınmaların artırılması istiqamətində də çox fəal iş aparır. Son illər işğaldan azad olmuş Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərində beynəlxalq hava limanlarının istifadəyə verilməsi bunun bariz nümunəsidir. Bundan əlavə, yaxın illərdə Laçında daha bir hava limanı istifadəyə verəcək. Beləliklə, ölkəmizdə beynəlxalq hava limanlarının sayı 9-ə çatdırılacaq. Bu isə Azərbaycanın hava nəqliyyatı ilə yükdaşımanın həcmindən kəskin şəkildə artmasına səbəb olacaq.

Yeni gəlmişkən, işğaldan azad olmuş ərazilərdə hava limanları, dəmir yolları və avtomobil magistrallarının salınması ölkəmizin Orta Dəhlizə inteqrasiyasını sürətləndirməklə yanaşı, tranzit imkanlarını da xeyli artırır. Prezident İlham Əliyevin Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə

bağlı ortaya qoyduğu konkret mövqə də Çin-Qazaxıstan-Xəzər dənizi-Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə-Qara dəniz-Avropa nəqliyyat dəhlizinin əsasını təşkil etmək məqsədi daşıyır.

Azərbaycan dəmir yolları ilə yüklərin sürətlə və təhlükəsiz şəkildə çatdırılması üçün də bütün zəruri tədbirləri görür. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, ölkəmiz təkcə öz ərazisində deyil, regionda da dəmir yolu infrastrukturuna investisiya yatırır. Məlum olduğu kimi, 2022-ci ildə istifadəyə verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avropa ilə Asiya arasında ən qısa dəmir yolu əlaqəsini təmin edir.

Orta Dəhlizin mühüm komponentlərindən biri kimi xüsusi əhəmiyyət daşıyan Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutunun polad qolları təkcə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üçün deyil, ümumilikdə, Avrasiya regionunda yerləşən ölkələr üçün də iqtisadi baxımdan yeni imkanlar açır. Hazırda yolun Bakıdan qərb istiqamətinə yönələn hissəsinin genişləndirilməsi məqsədilə əlavə sərmayə yönəldilir.

Bundan əlavə, ölkəmizin ərazisində mövcud avtomagistralın dünya standartlarına uyğun yenidən qurulması da ölkəmizin tranzit ölkə kimi əhəmiyyətini xeyli dərəcədə artırır. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, 2022-ci ildə Azərbaycan ərazisindən tranzit daşımalar 75 faiz artıb.

Bütövlükdə isə, Avropa İttifaqı ölkələrinin enerjiyə olan tələbatının ödənilməsinə mühüm töhfələr verən Azərbaycanın yaxın illərdə "yaşıl keçid" programının da əsas iştirakçılarından birinə çevriləcək. Bu da ölkəmizin ixrac və tranzit potensialının xeyli güclənməsinə səbəb olacaq.

V.BAYRAMOV, M.YAQBZADƏ,
"Xalq qəzeti"

Sən zəlzələdən güclüsen, qardaş Türkiyə!

Bölgələrdə humanitar marafon

Sumqayıt

Hər birində 8-10 nəfərin müvəqqəti yaşaması üçün nəzərdə tutulan 4 konteyner ev, 175 min manat dəyərində 31 ton müxtəlif məhsul daxil olan növbəti humanitar yardım qardaş ölkəyə yola salınıb.

Yaxın günlərdə modul tipli 14 konteyner evdən və 380 min manat dəyərində müxtəlif məhsullardan ibarət yardımın qardaş ölkəyə göndərilməsi də nəzərdə tutulur.

Cəlilabad

Rayondan Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ nəticəsində zərər görmüş şəxslərə dəstək məqsədilə 5 ədəd modul tipli ev – konteyner göndərilib.

Zaqatala

Rayon mədəniyyət mərkəzində Türkiyədə baş verən zəlzələdə zərərçəkənlərə kömək məqsədilə qərarqah yaradılıb. İdarə, müəssisə və təşkilatlar, habelə qeyri-hökumət təşkilatları, sahibkarlar, iş adamları, o cümlədən zəlzələlərdən zərərçəkənlərə yardım etmək istəyən sadə

vətəndaşlar mərkəzə gələrək yardım kampaniyasında iştirak edirlər.

Təbii fəlakət baş verən gündən indiyədək rayondan qardaş respublikaya dəyəri 500 min manata yaxın 8 maşından ibarət yardım karvanı yola salınıb.

Azərbaycan–Türkiyə Yüzyılı Birlik və Dayanışma Platformasının üzvü Öndər Aksoy mətbuata açıqlamasında dağıdıcı zəlzələdən sonra Bakıdan Türkiyəyə 127 TIR humanitar yardım göndərdiyini, hazırda yardım toplanması kampaniyasının ilk gün olduğu kimi, sürətlə davam etdiyini söyləyib.

“Xalq qəzeti”

Türkiyəyə qatar da göndərildi

Düən “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Rövşən Rüstəmov və Türkiyə Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Cahit Bağcıının iştirakı ilə Biləcəri dəmir yolu stansiyasından qardaş ölkəyə 25 konteynerdən ibarət humanitar yardım yola salınıb.

Yardım Bakı–Tbilisi–Qars dəmir yolu xətti ilə 10 vilayətdə baş vermiş güclü zəlzələdən zərərçəkmiş insanlara çatdırılacaq.

Bu gün yola salınan humanitar yardım, əsasən, tibbi ləvazimatlar, qızdırıcılar və generatorlardan ibarətdir və 3 gün ərzində manzil başına çatacaq.

Qeyd edək ki, təbii fəlakətin ilk günlərindən Türkiyə xalqı ilə həmrəylik nümayiş etdirən Azərbaycan ictimaiyyəti genişmiqyaslı yardım kampaniyalarında yaxından iştirak edir. Səfir Cahit Bağcı bu çətin məqamda göstərilən böyük dəstəyə görə Azərbaycan dövlətinə və xalqına təşəkkür edir.

Qardaşlıq borcu, dostluq yanğısı

FHN Kahramanmaraşda növbəti çadır şəhərciyi qurub

Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) qardaş ölkəyə göndərilmiş çadırların nazirliyin qüvvələri tərəfindən qurulması prosesini həyata keçirir.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən redaksiyamıza bildirilib ki, FHN-in qüvvələri tərəfindən Kahramanmaraşda yerləşən Kahramanmaraş Sütçü İmam Universitetinin həyətində 300 çadırdan ibarət növbəti çadır şəhərciyi qurulub.

Çadırlarda yaşayan insanlar üçün lazımı şərait yaradılıb, o cümlədən mobil səhra mətbəxi qurularaq qida təminatı təşkil edilib.

Cahit Bağcı: Türkiyə Azərbaycanın yardımını unutmayacaq

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı dünən jurnalistlərə açıqlamasında bildirib: “Türkiyədə zəlzələdən zərərçəkənlərə yardım məqsədilə Azərbaycandan göndərilən modul tipli evlərin müəyyən bir bölgədə toplanması istiqamətində işlər görülür. Konteyner- evlər bir bölgədə toplanacaq və müvəqqəti sığınacaq kimi istifadə ediləcək”.

Diplomat daha sonra qeyd edib ki, zəlzələnin baş verdiyi ilk gün Azərbaycanda 24 saat dayanmadan iş görüldü, 15 TIR yardım karvanı Türkiyəyə

yola salındı. İndi də dəmir yolu vasitəsilə yola salınan humanitar yardım 10 milyonluq Azərbaycan xalqının qardaşlığını göstərir. Türkiyə çətin gündə Azərbaycan xalqının onun yanında olduğunu heç vaxt unutmayacaq.

Rus icması da Türkiyənin və Azərbaycanın yanındadır

Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan Rus icmasının sədri Mixail Zabelin Türkiyədə zəlzələdən zərərçəkmiş şəxslərə icma adından yardım göndərilməsi mərasimində deyib: “Bu zəlzələ türk və Azərbaycan xalqları üçün dəhşətli faciədir. Azərbaycan Türkiyədə dağıdıcı zəlzələ zamanı zərərçəkənlərə kömək etmək üçün özünün bütün qüvvələrini birləşdirdi”.

M.Zabelin daha sonra söyləyib: “Gördüyünüz kimi, Rus icması özünü Azərbaycan xalqından ayırmır. Biz türk xalqının başına gəlmiş bu fəlakətə biganə qala bilməzdik. Biz bu kampaniyada səmimi-qəlbəndən iştirak etdik”.

Azərbaycanın Rus icmasının sədr müavini Anastasiya Lavrina isə bildirib:

– Qardaş Türkiyədə dağıdıcı zəlzələ Azərbaycanda hamını sarsıdıb. Təbii ki, Azərbaycanın Rus icması da kənarda qala bilməzdi. Türkiyənin dəhşətli hadisənin nəticələrinin aradan qaldırılmasının öhdəsindən gəlməsi üçün biz ötən həftə humanitar yardım aksiyasını başladırıq”.

Rus icmasının tezliklə Türkiyəyə göndəriləcək çoxlu humanitar yardım qutuları topladığını diqqətə çatdıran A.Lavrına deyib: “Bu hadisə Azərbaycan xalqının birliyinə nümayiş etdirdi. Azərbaycandakı bütün etnik qruplar öz həmrəyliyini ifadə etdilər. Qardaş ölkəyə sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi, həmçinin güclü zəlzələnin fəsadlarını tezliklə aradan qaldırmağı arzulayıırıq.

Türkiyə mediası Azərbaycanın köməklərini haqqında

Türkiyə mediası Azərbaycan Prezidentinin və xalqının qardaş ölkədə baş verən təbii fəlakət bölgələrinə yardımlarına, göstərdiyi maddi-mənəvi dəstəyə dair informasiyalara geniş yer ayırmağa davam edir.

Ölkənin nüfuzlu media qurumlarında Prezi-

dent İlham Əliyevin məsələyə son dərəcə həssas münasibəti, maddi vəziyyətindən asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlının qardaş Türkiyəyə yardım göstərməsi barədə xəbərlər əsas yer tutur.

Anadolu Agentliyində dərc olunan “Azərbaycanlı tələbələr və müəllimlər Türkiyənin zəlzələdən zərərçəkmiş Kahramanmaraş şəhərini tərk etməkdən imtina ediblər” sərəlvhəli yazıda deyilir ki, ötən həftə on minlərlə insanın ölümünə səbəb olan güclü zəlzələnin mərkəzi Kahramanmaraşdakı Sütçü İmam Universiteti onlarca azərbaycanlı tələbə və müəllimi qəbul edib. Elxan Qurbanlı da onlardan biridir. Fevralın 6-da baş verən zəlzələdən sonra Azərbaycan hökuməti öz vətəndaşları üçün şəhərdə təxliyə prosesinə başlayıb.

Qurbanlı və onlarca başqa Azərbaycanlı yola düşməkləri paytaxt Ankaraya avtobuslara mindiriliblər. “Ankaraya çatanda nə isə mənə geri çəkdi, “gedə bilməzsən, burada qalmalısan” dedi. Bunun iki səbəbi var. Birincisi, biz iki fərqli dövlət olsaq da, bir millətlik. Biz hər ağrıda birləşməli, birlikdə mübarizə aparmalıyıq”, – deyən Elxan Qurbanlı əlavə edib: “Uğurlarımız çoxunu bu şəhərə və onun insanların borcuyam, ona görə də burada qalmağa borclu olduğumu hiss etdim və Ankaradan qayıtdım”.

“sabah.com.tr” saytında “Azərbaycanın köməklərini zəlzələdən zərərçəkənlər üçün sərbərlər olunub” sərəlvhəli məqalədə vurğulan ki, Kahramanmaraş və Elbistan rayonlarında baş verən 7,7 və 7,6 bal gücündə zəlzələlərdən sonra 10 vilayətdə böyük dağıntılar baş verib. “Yaraları sağaltmaq üçün beynəlxalq yardım çağırışına ilk cavab can Azərbaycanından gəlib. Azərbaycanın axtarış-xilasetmə qrupları zəlzələ baş verən ilk gündən bölgəyə gələrək dağıntılar altında qalmış insanların xilasetmə işlərində iştirak edirlər. Azərbaycanın yardımını təkcə axtarış-xilasetmə qrupları ilə məhdudlaşdırmaq olmaz. Azərbaycan gənci “Bir yumruq, bir ürək, bir can” şüarı ilə Kahramanmaraşda yaraları sarmağa çalışır”, – deyir yazıda qeyd edilib.

“bursahakimiyet.com.tr” saytında yerləşdirilən materialda Azərbaycandan gələn yardımlar arasında yer alan məktublara diqqət çəkilir. Vurğulan ki, bir paltarın üzünə yazılan qeyddə deyilir: “Allah yar və yardımınız olsun. Həyatını itirənə Allahdan rəhmət, yaralılara isə şəfa diləyirik. Canımızla, qanımızla yanındayıq, Türkiyəm!”.

“memleket.com.tr” portalında yerləşdirilən “Azərbaycan xilasetmə qrupları Kahramanmaraşda 53 nəfəri xilas edib, 729 nəfərin cəsədi tapılıb” sərəlvhəli informasiyada deyilir ki, Türkiyədə baş verən zəlzələlərdən dərhal sonra Azərbaycan Fövqəladə Hallar Nazirliyinin axtarış-xilasetmə qrupları dağıntı sahələrində fasiləsiz olaraq işlərini davam etdirirlər. Qeyd edilib ki, Azərbaycanın bu şəhərdə yaradılmış 2 səhra xəstəxanasında indiyədək 512 nəfər müalicə olunub. Zəlzələ bölgəsində axtarış-xilasetmə işlərində Azərbaycan Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 760 nəfərlik xəssi heyəti, o cümlədən tibb işçiləri iştirak edirlər.

Xarici yardımlar davam edir

Vatikan

Roma Katolik Kilsəsinin rəhbəri Papa Fransisk adından Türkiyədə dağıdıcı zəlzələlərdən zərərçəkmiş insanlar üçün humanitar yardım göndərilib.

Yardımları daşıyan “Aurelia” adlı gəmi Neapol limanından yola düşüb və iki gün sonra Türkiyənin Hatay vilayətinin İsgəndərun limanına çatıb. Bundan başqa, İtaliya hökuməti və digər qeyri-hökumət təşkilatlarının təyyarə ilə göndərdiyi yardımlar arasında Müqəddəs Təxt-Tac adından 10 min termal geyim də olub. Geyimlər Türkiyənin Kilis vilayətindəki qaçqın düşərgəsi üçün nəzərdə tutulub və uzun müddətli zəlzələ bölgəsində evsiz qalan minlərlə insana yemək və sığınacaq təklif etməklə məşğul olan Rava Fondu vasitəsilə paylanacaq.

Papa Fransisk “Twitter” hesabında bununla bağlı bildirib: “Türkiyədə və Suriyada zəlzələdən əziyyət çəkənləri unutmayaq. Həlak olanlar və onların yaxınları üçün dua etməyə davam edək. Sağ qalanlara kömək etmək üçün konkret öhdəlik götürək. Rəbbim bu dəhşətli faciədən əziyyət çəkən insanlara təsəlli versin”.

Qazaxıstan

Qazaxıstanın Türküstan vilayətində fəaliyyət göstərən Azərbaycan icması Türkiyənin zəlzələ bölgəsi üçün təşkil edilən humanitar yardım kampaniyasına qoşulub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, “Qarabağ” Azərbaycan Etnomədəni Birliyindən bildirilib ki, soydaşlarımızın köməyiylə 4 min ABŞ dolları dəyərində humanitar yardım toplanaraq qardaş ölkədəki zəlzələdən zərərçəkən insanlara göndərilib.

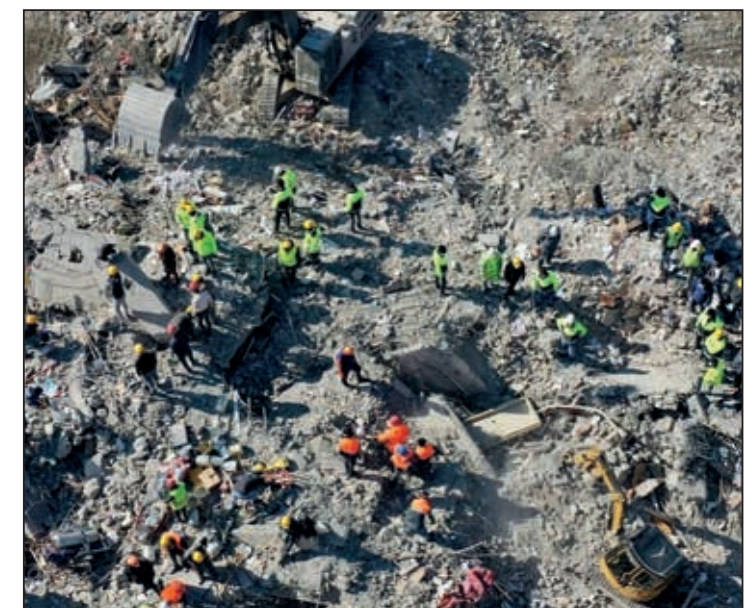
Birliyin sədri Ramilə Mustafayeva bu çətin günlərdə Türkiyənin yanında olmağa çalışsın və kampaniyada fəal iştirak edən Azərbaycan icmasına təşəkkür edib.

Zəlzələ qurbanlarının sayı 36 mini ötdü

Türkiyədə əsrin fəlakəti adlandırılan zəlzələ nəticəsində həlak olanların sayı 36 min 187 nəfərə çatıb.

Bu barədə məlumat Fövqəladə Halların İdarə Olunması Agentliyi (AFAD) tərəfindən açıqlanıb. AFAD-in məlumatına görə, fevralın 6-da baş vermiş dağıdıcı zəlzələdən sonra 4 minə yaxın afterşok qeydə alınıb.

Düən şəhər saatlarında Malatyada 4,4 bal gücündə daha bir zəlzələ olduğu barədə məlumat yayılıb.

“Xalq qəzeti”nin və AZƏRTAC-ın materialları əsasında hazırlanıb

11-ci gün 17 yaşlı qız xilas edildi

Türkiyədə baş verən zəlzələnin dağıdıcı təsirinə məruz qalan Kahramanmaraşda 17 yaşlı Aleyna Ölmez adlı qız dağıntılardan 248 saat sonra sağ çıxarıldı.

Anadolu agentliyi xəbər verib ki, möcüzəli qurtarış Dulkadiroğlu rayonunun Kayabaşı məhəlləsində qeydə alınıb. Xilas edilən qız xəstəxanaya yerləşdirilib.

Agentliyin məlumatına görə, əsrin fəlakəti adlandırılan zəlzələnin 6-cı günündən 11-ci gününədək dağıntılardan altından 66 nəfər sağ çıxarıldı.

Azərbaycanlı tələbələr dəfn edilib

Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələdə həlak olan azərbaycanlı tələbələr Samir Quliyev, Şahin Vəliyev, Hümam İsmayilov və Gündüz Nəzərzadə fevralın 16-da dəfn ediliblər.

Xatırladaq ki, tələbələrin cənazələri Bakıya ötən gün təyyarə ilə gətirilmişdi. Türkiyənin Malatya şəhərində zəlzələ nəticəsində uçan binanın dağıntıları altında qalaraq həlak olan Şahin Vəliyev Gəncədə, Hümam İsmayilov və Gündüz Nəzərzadə Sumqayıtda, Samir Quliyev Gədəbəyde torpağa tapşırılıb.

Dəfn mərasimlərində mərhumların ailə üzvləri, yaxın qohumları, ictimaiyyət nümayəndələri, icra hakimiyyətlərinin rəsmiləri iştirak ediblər.

"Yeni adlar"

2022-ci il dekabrın 29-da M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının səhnəsində "Yeni adlar" layihəsi çərçivəsində maestro Fuad İbrahimovun rəhbərliyi ilə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin müşayiəti ilə 2 konsert əsəri səsləndi. Sergey Raxmaninovun "Üçüncü fortepiano konserti"ni istedadlı pianoçu, Prezident təqaüdüçüsü, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Əli Məmmədov ifa etdi.

Sergey Raxmaninovun "Üçüncü konserti" klassik musiqi pərəstişkarlarının çox sevdiyi əsərlərdəndir. Konsert başlanmadan düşünürdüm ki, hər anlamda olduqca mürəkkəb olan bu əsəri ilk dəfə professional səhnədə təqdim edən gənc musiqiçi heç də asan olmayan işin öhdəsindən gələ biləcəkmi? Əli Məmmədovun ABŞ-da "Manhattan School of Music"-də professor F.Kevinin sinfində bakalavr və magistr dərəcəsinə müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək aldığı peşəkar təhsili, parlaq ifaçılıq təcrübəsini təsdiq edən əsərlərin siyahısı onun uğur qazanacağına əvvəlcədən inam yaradırdı. Əli həm də böyük səhnələrdə dəfələrlə çıxış edərək, ifaçılıq təcrübəsi qazanmışdı. Qeyd etməliyəm ki, onun qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatmaq üçün nə dərəcədə əzmi, çalışqan və zəhmətkeş olduğunu təkcə başqalarından eşitməmişdim, eyni zamanda onun musiqi-nəzəri fənlər üzrə müəllimi olmuşdum.

Beləliklə, istedadlı pianoçunun uğurlu konsert ifası özünü doğrultdu! Əli öz dərin, təsirli, olduqca sərbəst və intellektual ifası ilə dinləyicilərin qəlbinə fəth edərək, bizlərə xoş təəssürat, zəngin duyğu-düşüncə bəxş etdi. Təbiətə kifayət qədər ifaçılıq istedadı olan gənc pianoçu Raxmaninovun nadir lirikasının bədii təəcəssümü yaratmağa nail oldu. Əsl musiqiçi-rəssam kimi o, royal arxasında əyləşərək, sanki, musiqi səslərinin müxtəlif boyaları ilə görkəmli rəssam soydaşlarının emosional rəsm

Azərbaycan pianoçusunun Raxmaninov konserti

əsərlərinə bənzər gözəl "təbiət mənzərələri" yaradı.

Əli Məmmədov bəstəkarın əsas ideyasını həssaslıqla duyaraq, təbiətin gözəlliklərini ehtiraslı hissələrlə qovuşduraraq obrazlı şəkildə əks etdirdi. Əgər Raxmaninov "ikinci konsert"də maksimal dərəcədə solistin və orkestrin partiyasını bərabərləşdirməyə çalışıbsa, "Üçüncü konsert"də fortepiano ön plana keçib. Ona əsas rol həvalə edilib və bütün əsər bə-

yunca bu hiss olunur.

Raxmaninovun virtuoz, lirik-ekspressiv "Üçüncü konsert"ini gənc pianoçu Əli özünəməxsus şəkildə təqdim etdi. Məlumdur ki, təfsir əsas etibarilə ifaçının fərdi xüsusiyyətlərindən və istedadından asılıdır. Solistin ifasında məni təəccübləndirən, hətta heyretləndirən nə idi? İlk növbədə, onun təfsir sərbəstliyi, Əli heç bir ifaçını təkrarlamırdı,

ki, Əli Məmmədovun bugünkü nailiyyəti, o cümlədən professional təhsili, kifayət qədər yüksək texniki imkanları, bəstəkarın əsas ideyasını – not işarələrində və simfonik partitura yazısında həkk olunmuş etirafını dərinləndirən və ən mühüm olanı isə bütün bunları dinləyiciyə çatdırmaq bacarığı onun professional inkişafı haqqında belə inamla danışmağa imkan ve-

rir. Royalda səsləndirdiyi bu tərəvəti, bənzərsiz musiqi axınına dinləyən zaman yaranan duyğuları sözlə ifadə etmək qeyri-mümkündür.

Bütün bu deyilənləri konsertdən məmnun qalan dinləyicilərin gurultulu alqışları təsdiq edir. Bu alqışlar həm istedadlı solistin ünvanına, həm onu dəstəkləyən orkestrin ünvanına, əlbəttə ki, həm də maestro Fuad İbrahimovun ünvanına səsləndi. Fuad İbrahimov parlaq istedadla malik professional dirijor olmaqla yanaşı, həm də istər solist, istər də orkestrin ifaçılıq daim möhkəm dayaqlarıdır.

Lakin konsert gecəsinin qəhrəmanlarının adları bunlarla tamamlanmır. Böyük minnətdarlıq hissi ilə biz, "Yeni adlar" layihəsinin müəlliflərinə və bu çox əhəmiyyətli, möhtəşəm layihənin uğurla həyata keçirilməsində əməyi olan hər kəse təşəkkür edirik. "Yeni adlar" layihəsində yeni konsertlər və parlaq uğurlar gözləyirik.

Kəmələ ŞİXƏLİYEVA,
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin müəllimi

Mübaligəsiz qeyd etməliyəm

Premyera

Cavidlər ailəsinin faciəsi səhnədə

Cəfər Cabbarlı adına İravan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının Hüseyn Cavidin 140 illik yubileyi münasibəti ilə səhnələşdirdiyi "Atam, anam, qardaşım, mən və Stalin" tamaşası döən Aktyor evində sənətsevərlərə təqdim edildi.

Tənqidçi-publisist, cavidşünas Azər Turanın müəllifi olduğu səhnə əsərində Azərbaycan ədəbiyyatında romantizm cərəyanının əsas nümayəndəsi olan Hüseyn Cavidin ailə üzvləri – Müşkinaz, Ərtoğrul və Turan Cavidlərin Stalin repressiyası səbəbindən məruz qaldıqları məşəqqətli ömür yollarından bəhs olunur.

"Atam, anam, qardaşım, mən və Stalin" pyesi tarixi sənədlərin, faktların, təkcə Hüseyn Cavidin deyil, ümumiyyətlə, 1937-ci ildə

müxtəlif illərdə Azər Turan nəşrə hazırlamışdır. "Ərtoğrul Cavidin bütün əsərləri", Müşkinaz Cavidin "Cavid haqqında xatirədə qalanlar", "Turan Cavidin son söhbəti, son yaşantıları, son

gənclik illərindən Hüseyn Cavid yaradıcılığının vurğunu olmuş, onun haqqında yazmaq üçün qızı Turan Cavid ilə six əlaqələr qurmuşdur. Son günlərində özünə mənevi ana bildiyi Turan xanımın yanında olan tənqidçi-yazar bu pyesi də yazarkən ondan bir çox məsləhətlər almışdır. Qeyd edək ki, tamaşa Cəfər Cabbarlı adına İravan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında Əməkdar incəsənət xadimi, rejissor Bəhrəm Osmanovun quruluşunda hazırlanıb. Rolları Əməkdar artist Esmiraldə Şahbazova, aktyorlar– Natiq Həziyev, Samir Əliyev, Pərvin Dadaşova, Niyaməddin Səfərliev ifa ediblər.

İlk tamaşanın quruluşçu rəssamı Vahid Mürsəliyev, musiqi tərtibatçısı Çingiz Xəlilov, rejissor assistenti İmaməli İmaməliyevdir.

Fidan HÜQUQQIZI,
"Xalq qəzeti"

Cavid ilə bağlı tərtib olunmuş istintaq materiallarının, Müşkinaz Cavidin "Cavid haqqında xatirədə qalanlar" memuarının, Ərtoğrul Cavidin yazdığı əsərlərin, məktublarının, Turan Cavid ilə Azər Turanın müxtəlif vaxtlarda etdiyi söhbətlərin əsasında ərsəyə gəlib. Pyesin mətnini təşkil edən bu sənədləri

günü" kitabları bu silsiləyə daxildir.

Azər Turanın yaradıcılığında mehız Hüseyn Cavidin keçdiyi keşməkeşli həyat yolu, onun poeziyası önəmli yerlərdən birini tutur. Onun Cavid haqqında yazdığı kitablar təkcə Azərbaycanda deyil, qardaş Türkiyədə də nəşr olunmuşdur. Azər Turan hələ

Beynəlxalq həyat

NATO da Türkiyəyə əl uzatdı

Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələdən sonra dünyanın diqqəti bu ölkəyə yönəlib. Artıq bir sıra dövlətlərin rəhbər şəxsləri qardaş ölkəyə baş çəkərək təbii fəlakət qarşısında türk xalqı ilə hamraylik nümayiş etdiriblər.

Bu günlərdə NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberq də Ankaraya gəlib. Onunla görüşdən sonra keçirilmiş birgə mətbuat konfransında Türkiyənin xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu bəyan edib ki, ölkəsi zəlzələ zamanı göstərdikləri dəstəyə görə NATO üzvə tərəfdaşlara minnətdardır.

Onun sözlərinə görə, alyans ölkələri fəlakət zonasına xilasedici qrupları göndərərək, başqa köməklər göstəriblər. NATO-nun Baş katibi də Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşdən sonra zəlzələ bölgəsinə gedib.

Çavuşoğlu deyib ki, Stoltenberq ilə Türkiyədəki zəlzələ mövzusunda əlavə, Ukraynadakı vəziyyəti və taxil sövdələşməsinə, eləcə də İsveç və Finlandiyanın Şimali Atlantika alyansına daxil olması məsələsinə də müzakirə ediblər. "Biz bu iki Skandinaviya ölkəsinin verdikləri vədi sözdə deyil, əməldə yerinə yetirmələrini gözləyirik. İsveç və Finlandiyanın öhdəliklərini tamamilə yerinə yetirmədiklərini bəyan etmək doğru olmazdı. Ancaq biz onlardan gözlədiyimiz addımları görmürük. Qanunvericilik dəyişib, ancaq PKK tərəfdarları yenə fəaldır. PKK-ya qarşı da İŞİD-ə olan münasibət olmalı-

dır", – deyərək türkiyəli nazir bildirib.

Qeyd edək ki, zəlzələdən sonra ABŞ-ın da regiona marağı artıb. Bir müddət əvvəl Prezident Co Bayden Türkiyəyə hər cür köməyə hazır olduğunu bəyan edib. ABŞ-ın Dövlət katibi Entoni Blinkenin də yaxın günlərdə regiona səfəri nəzərdə tutulur. O, fevralın 16-da Almaniya, Türkiyə və Yunanıstanda olacaq. Bu barədə məlumatı Dövlət Departamentinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Ned Prays verib.

Praysın dediyinə görə, fevralın 16-da Blinken Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edəcək və tədbir çərçivəsində bir sıra görüşlər keçirərək Ukraynanı dəstəkləmək, eləcə də zəlzələdən sonra bərpə prosesində Türkiyə və Suriyaya kömək məsələlərini müzakirə edəcək. Dövlət katibi fevralın 19-da Türkiyənin İncirlik aviabazasına, sonra Ankaraya gələcək və orada Türkiyə XİN başçısı Məvlud Çavuşoğlu və digər rəsmi şəxslər ilə görüşəcək. Fevralın 21-də isə Blinken Yunanıstana səfər edəcək.

Paşa ƏMİRCANOV,
"Xalq qəzeti"

"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

"Günəşli" yedək gəmisinin əsaslı təmiri xidmətlərinin satın alınması məqsədilə

SATINALMA MÜSABİQƏSİ ELAN EDİR

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.portofbaku.com sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsində əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Zərflərin təqdim edilməsi üçün son tarix 17 mart 2023-cü il saat 17.00-dəkdir.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. Əlaqə telefonu- +994 12 599 00 03 (daxili 3704). Ünvan – AZ1010, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ü.Hacıbəyov küçəsi 140.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

təbiiyindəki idarələr və gəmilər üçün sumbata kağızı, itiləyici, yonucu və kəsici daşların satın alınması məqsədilə

MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsində əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 23 fevral 2023-cü il saat 17.00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və

sürəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. Əlaqə telefonu – (012) 404-37-00, daxili 1047. Ünvan – Bakı, M.Useynov küçəsi 2.

Hava proqnozu

✓ **Fevralın 17-də**
✓ **Bakıda və Abşeron yarımadasında** buludlu hava şəraiti üstünlük təşkil edəcək, əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə duman, yağintılı olacağı ehtimalı var. Şimal küləyi əsəcək, gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 1° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 6-9° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 770 mm civə sütunu, nisbi rütubət 60-70 faiz olacaq.

✓ **Xankəndi, Susa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkasan-Gədəbəy rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə bəzi yerlərdə az qar

yağacağı ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək. Gecə 3-8° şaxta, gündüz 2° şaxtadan 3°-dək isti olacaq. Gecə və səhər yollar buz bağlayacaq.

✓ **Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyazan, Sabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında** bəzi yerlərdə ararib yağintılı olacağı, qar yağacağı, gündüz

qərb rayonlarından başlayaraq yağintılıların tədricən kəsilməyə başlayacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək. Gecə 2-7° şaxta, gündüz 5-10° isti, dağlarda gecə 10-15°, gündüz 0-5° şaxta olacaq. Gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə yollar buz bağlayacaq.

✓ **Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında** bəzi yerlərdə ararib yağintılı olacağı, sulu qar, qar yağacağı, səhər tədricən kəsilməyə, gündüz əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək. Gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 8-13° isti olacaq.

✓ **Masallı, Yardımlı, Lerik, Lankəran, Astara rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin səhər bəzi yerlərdə az yağintılı olacağı ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 1° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 1-5° şaxta, gündüz 0-5° isti olacaq. Gecə və səhər dağlıq ərazilərdə yollar buz bağlayacaq.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Ağcabədi rayonundan Rafil Hüseynov Azərbaycan Respublikası elm və təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanova qarşı

FƏXRƏDDİN QURBANOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Asif Əsgərov "Azərsu" ASC-nin sədr müavini Kəçəri Həsənova bacısı

TURA XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Geologiya və Geofizika İnstitutunun kollektiv institutun baş direktoru, akademik Akif Əlizadəyə əzizi

MİRNAĞI KAMILOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Şirvan şəhərindən İlqar Abbasov "Azərsu" ASC-nin sədr müavini Kəçəri Həsənova bacısı

TURA XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Ağcabədi rayonundan Rafil Hüseynov "Azərsu" ASC-nin sədr müavini Kəçəri Həsənova bacısı

TURA XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN
AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64

Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282
TİRAJ 4683
SİFARIŞ 412
QİYMƏTİ 40 qəpik

Növbətçi redaktor

ƏLİ NƏCƏFXANLI

Çapa imzalanmışdır 00:00